

Upravništvo Ljubljana, Knafeljeva ulica 5. - Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.- Din, za noznenstvo 40.- Din. Uredništvo: Ljubljana: Knafeljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Trgovinska pogajanja s ČSR

Prihodnji torek se prično v Pragi pogajanja o novi trgovinski pogodbi med Jugoslavijo in češkoslovaško

Praga, 13. jan. h. »Prager Presse« objavila v narodno-gospodarskem delu vest, da se bodo v kratkem pričela trgovsko-politična pogajanja z Jugoslavijo. List piše med drugim doslovno: »Trgovsko-politična pogajanja z Jugoslavijo bodo otvorjena v torek dne 20. t. m. v Pragi. Jugoslovensko delegacijo bo vodil načelnik trgovskega ministrstva Milivoje Pilija...

ministrstvo sekijski svetnik dr. Martinec in nadkomisar dr. Fiala, za zunanje ministrstvo nadkomisarja inž. Hohloušek in dr. Skorkovský. V političnih krogih kakor tudi v doslovnih krogih pričakujejo ta pogajanja z izredno napetostjo. Dnevni tisk se začasno ne bavi s temi pogajani, dočim trgovski strokovni listi živahno razpravljajo o njih. Tako piše med drugim ugledni tednik »Hospodarska Politika« v zadnji številki, da bi mogla dobra trgovska pogodba z Jugoslavijo predreti sedanjo trgovsko politično stagnacijo...

VZROKI KMETIJSKE KRIZE

Poročila tajništva DN za mednarodno konferenco agrarnih strokovnjakov - Tajništvo priporoča splošno uvedbo žitnega monopola

Ženeva, 13. januarja, s. Tajništvo Društva narodov je na podlagi sporočil in predlogov, ki so jih podale agrarne države glede rešitve agrarne krize, sestavilo skupno poročilo za konferenco agrarnih strokovnjakov, ki se sestane te dni v Ženevi. Poročilo je zelo obsežno in se podrobno bavi z vzroki agrarne krize, njenimi posledicami za splošno gospodarsko stanje. Kakor tudi s predlogi za omiljenje krize in izboljšanje agrarne produkcije. Poročilo navaja v uvodu, da je prvi vzrok agrarne krize mehanizacija poljedelstva, ki prihaja kot posledica svetovne vojne. Izprememba metod in produkcijskega sistema je agrarni problem še bolj komplicirala. Vojna je povzročila večjo produkcijo, dočim je konzum v splošnem padel. V povojnih gospodarskih razmerah, ki so rodile inflacijo in deflacijo, se je položaj poljedelstva še bolj poslabšal. Glavni vzrok krize pa je v neskladnosti cen s produkcijskimi stroški na eni in nesorazmerje med cenami industrijskih in agrarnih produktov na drugi strani. Dočim so se mezde stalno poviševale, so prodajne cene nazado-

vale, od l. 1929 dalje pa rapidno padale. Poljedelski delavec je sicer še vedno slabo plačan, vendar pa znaša njegova mezda 50 do 60 odst. prodajne cene, ki jo doseže kmet. V nemali meri je vzrok krize tudi v razliki med cenami, ki jih doseže agrarni producent pri prodaji svojih pridelkov, in cenami, za katere se agrarni pridelki prodajajo na drobno. Poljedelstvo tudi nima organizacije za regulacijo cen in produkcije, kakor jo ima n. pr. industrija. Zaradi tega bi bilo za omiljenje agrarne krize predvsem potrebno, da se ob sodelovanju državnih oblasti osnujejo take organizacije, bodisi v obliki žitnega monopola bodisi v kakih drugi obliki. vsekakor pa v taki obliki, da bi se te organizacije lahko pozneje razširile na mednarodno polje. To poročilo tajništva Društva narodov bo tvorilo osnovo nadaljnjih razprav na konferenci, katere se poleg zastopnikov agrarnih držav udeležujejo tudi zastopniki industrijskih držav. Seja finančnega odbora Ženeva, 13. januarja. AA. Pod predsedstvom belgijskega delegata Jansena je pri-

šel zasedati finančni odbor Društva narodov ki proučuje problem razdelitve zlat. Ministri na potu v Ženevo Praga, 13. januarja. g. Zunanji minister dr. Beneš je odpotoval danes v spremstvu svojega tajnika v Ženevo. Budimpešta, 13. januarja. AA. Madžarski zunanji minister grof Julij Karoly je odpotoval v Ženevo, da se udeleži zasedanja komisije za evropska vprašanja. V spremstvu ministra so ravnatelj političnega oddelka ministrstva za zunanje zadeve general Tantos, svetnik baron Apor ter svetnik Winkler iz gospodarskega oddelka ministrstva za zunanje zadeve. Atene, 13. januarja, d. Včeraj je odpotovala v Ženevo grška delegacija pod vodstvom zunanjega ministra Mihalakopulosa. Delegacija bo zastopala Grčijo v odboru za evropsko unijo in pr drugih mednarodnih konferencah, ki se bodo vršile prihodnje tedne v Ženevi. Berlin, 13. januarja, d. Državna vlada se je sestala danes popoldne, da bi razpravljala o zunanjepolitičnih vprašanjih, ki so v zvezi s skorajšnjim zasedanjem sveta Društva narodov. Sejo vlade je vodil podkancler Dietrich, ker je državni kancler Brüning lahko obolen.

Francija za gospodarsko solidarnost

Zanimiva izjava francoskega finančnega ministra o reviziji kreditne politike - Uspeh gospodarskih pogajanj Anglije in Francije

Pariz, 13. januarja, d. V listu »Paris Mid« je zavzel finančni minister Germain stališče glede na kritike o kopičenju zlatih rezerv v Francoski banki ter izjavlja, da Francija ni sistematično ali namenoma kopičila zlata. Francoska banka je postopala po obstoječih predpisih in ni mogla odklani zlata, ki ga je prejela. Plačilna bilanca Francije je aktivna, kar je glavni vzrok kritiziranega kopičenja zlata. Francoska finančna politika stremi za tem, da bi omejila slične pojave. Francoska banka je zato nedavno znižala eskomptno mero od 2.5 na 2 odstotka, s čimer je postala njena obrestna mera skupno s Federal Reserve Banke v Newyorcu najnižja na svetu. Na ta način si prizadeva francoska banka, da bi odvrnila od pariškega trga nove dotoke zlata, s čimer nudi najboljši dokaz svoje volje za mednarodno sodelovanje. Zdi se, da je prišel trenutek za proučitev temeljito široko zasnovane mednarodne kreditne politike. Francija bo lahko nudila pomoč onim narodom, ki jo zahtevajo, kajti mednarodna solidarnost med državami, ki morejo dovoliti velika posojila, bo omogočila, da se spravi večja razdelitev kreditov v sklad z njuno potrebo zaščite javnega hranilnega kapitala. Končno poudarja francoski finančni minister važnost vloge, ki jo bo morda igral finančni odbor Društva narodov pri izvedbi te naloge, ter poudarja, da Francija nikakor neče nastopati kot nepopustljiv upnik in da hoče postati eden najbolj aktivnih elementov mednarodne solidarnosti. Sedanja vlada proučuje ta problem z vso skrbjo in previdnostjo, ki ga za-

hteva tako pomembno podjetje. Pariz, 13. januarja. AA. Francoska vlada je izročila britanskemu poslaniku odgovor na britansko noto, s katero je angleška vlada zahtevala od Francije, da plača svoje dolgove v zlatu. Francoska vlada je predlog angleške vlade odbila, in da naj se to vprašanje reši pred arbitražnim sodiščem, češ, da se zadeva ni obravnavala niti pred rednim sodiščem. Moskva, 13. januarja, o. Glede na finančna pogajanja med Anglijo ter Francijo piše »Izvestija«, da se Anglija skuša rešiti z njihovo pomočjo iz težke gospodarske krize. Brezdvomno je, da bo Anglija zahtevala od Francije gospodarske koncesije, za kar bi ji priznala premoč na evropskem kontinentu. Anglija si obeta od zveze s Francijo tudi drugih koristi. Ohranila bi si tako svoje bodne roke v borbi proti ameriškem imperializmu. S tem namenom je bila l. 1928 sklenjena tudi pomorska pogodba med Francijo in Anglijo. Anglija je za podpis te pogodbe žrtvovala Italijo ter jo prepustila usodi. List pravi končno, da je Francija z zvezo z Anglijo zelo ojačila svoj položaj v Evropi. London, 13. januarja, o. Angleška zunanja trgovina se je zmanjšala v l. 1930 za tri in pol milijarde mark. Od te vsote odpade 3200 milijonov na izvoz, dočim se je uvoz zmanjšal za 300 milijonov mark. Občuten primanjkljaj v angleški zunanji trgovini so v veliki meri povzročili dogodki v Indiji, kjer že dalje časa dosledno bojkotirajo angleške industrijske izdelke.

Zopet dva politična umora v Sofiji

Včeraj sta bila umorjena v nekem zabavišču dva protogorovca - Morilci so pobegnili

Sofija, 13. jan. AA. Davi ob 5. sta bila ubita v kabaretu »Moulin Rouge« v ulici Lege protogorovist Trajčo Spasov Moriovcetov ter njegov spremljevalec Nikola Janev Budakov. Ubiti Moriovcetov je bil osumjen, da je ubil Mihajla Maneva Viklarova, ki je bil ubit na dan prihoda kralja Borisa. Moriovcetov je bil tedaj aretiran, toda takoj po aretaciji je pobegnil iz zaporniškega kvarta. Pozneje se je sam javil sodišču, ki ga je pa oprostil, ker mu ni moglo dokazati umora. Davi ob 4. sta Moriovcetov in Budakov prišla v kabaret Moulin Rouge ter se vsedla za mizo v bližini izhoda. Takoj po njunem prihodu je prišlo še nekoliko oseb, navidez Makedoncev v kabaret z očitno namero, da izzovejo Mariovcetova in Buda-

kova. Ob 4.40 je odjeknilo izza vrat pri izhodu okoli 10 strel. Moriovcetov je bil na mestu mrtve, zadet z revolverjskim strelom v glavo, prsa in trebuh. Budakov je bil hudo ranjen v glavo in je umrl ob 10. dopoldne v bolnici. Zaradi nastale panike se je morilec posrečilo pobegniti. Policija je v kabaretu aretirala Stojana Katešova in Velčeva, na katera je padel sum, da sta skrivaj umora. Splošno pa sumijo umora tržnega mesarja Slavka Georgijeva Nočeva, po domače Kavčeta in kavararja Berisa Oskova. Policija jih zdaj išče. Policija je aretirala tudi nekatere artistke v kabaretu. Po izjavah prič sta streljala izza vrat dva možka, dva druga pa sta stala z revolverji v roki na straži.

Prepoved tovarniškega dela za kmečko mladino

Beograd, 13. januarja. AA. Kmetijska družba v Ljubljani je poslala vlogo kraljevski vladi, v kateri prosi, da bi razpravljala o vseh aktualnih gospodarskih vprašanjih, ki zanimajo domače gospodarstvo.

Proučevanje banovinskih proračunov

Beograd, 13. jan. AA. Banovinski proračuni so sestavljeni in predloženi finančnemu ministru v pregled. Ti proračuni privedejo zdaj v razpravo na sejah, ki se nekaj dni permanentno vrše. Sejam prisostvujejo načelniki finančnega ministrstva in referenti banških uprav, predseduje pa jim prvi pomočnik finančnega ministrstva dr. Dušan Letica.

Premestitve v železniški službi

Beograd, 13. jan. AA. S sklepom prometa in ministrstva so premeščeni: I. Bejug v II-5 k prometno-komercialnemu oddelku ljubljanske železniške direkcije; Josip Hren v II-3 iz Tezna v Kandijo pri Novem mestu; Marjan Prink v 3-II iz delavnice v Zagrebu h gradbenemu oddelku v Ljubljani; Marjan Ocvirki-Bitenc v 3-III iz gradbenega oddelka v Ljubljani v delavnico v Zagrebu.

Konferenca gospodarskih zbornic

Beograd, 13. januarja. AA. V toku prihodnjega meseca bo v Velikem Bečkereku konferenca predstavnikov gospodarskih zbornic iz vse države. Na konferenci bodo razpravljali o vseh aktualnih gospodarskih vprašanjih, ki zanimajo domače gospodarstvo.

Smrtna avtomobilska nesreča v Splitu

Split, 13. jan. n. V pretekli noči se je pripetila huda avtomobilska nesreča, koje žrtev je postal 22letni sofer Josip Čipčić, dočim je ravnatelj tvornice Adria-Portland cementa Henrik Briolin povsem slučajno ušel sigurni smrti. Čipčić je peljal direktorja okrog polnoči iz Solina na kolodvor v Split. Ker ni opazil zaprtih železniških zatvornic, je vozil dalje in prišel baš na sredo proge, ko je privozila lokomotiva. Udarec je bil tako silen, da je vrglo soferja 15 m daleč. Priletel je z glavo na neki kamen ter je ostal na mestu mrtve. Direktor Briolin je padel kakih 5 metrov daleč in obelžal v mlakuži, ki je bila polna blata. Zato se mu tudi ni nič zgodilo. Avtomobil je lokomotiva popolnoma zdrobila.

Četrtnska vožnja za prireditev Jadranske straže v Beogradu

Beograd, 13. januarja. AA. Ministrstvo za promet je odobrilo četrtnsko vozno cenno na železnicah in državnih parničnih delegatov vseh pododborov Jadranske straže in vsem narodnim in patriotskim delavcem in članom Jadranske straže, ki se udeležijo proslave 18. januarja v Beogradu. Ob odhodu kupijo polovični vozni listek, ki velja tudi za povratek, če se potnik izkaže s potrdilom Jadranske straže, da se je proslave udeležil. Delegati Jadranske straže se legitimirajo pri blagajnah z izkaznicami svoje organizacije, drugi narodni delavci pa z izkaznicami svojih društev. Popust velja od 15 do 20. t. m. na vseh vlakih razen ekspresa.

Odklivanje francoskega konzula v Beogradu

Beograd, 13. januarja p. Predsednik francoske republike Doumergue je odklival z redom legije časti francoskega konzula v Beogradu Cotrena.

Poljski odgovor na nemško pritožbo

Nota poljske vlade Društvu narodov o zatiranju nemške manjšine na Poljskem

Ženeva, 13. januarja, s. Poljski odgovor na gornješlezke pritožbe nemške države vlade je bil danes oficijelno izročen v Ženevi, dočim je bilo tajništvo Društva narodov že nekaj dni neoficijelno obveščeno o vsebini. Odgovor se tiče samo pritožbe nemške vlade o volilnem terorju v Gornji Šleziji. Varšava, 13. jan. AA. Po pisanju listov je poljska vlada na nemško pritožbo, poslano Društvu narodov o nemških manjšinah v Zgornji Šleziji, razdeljena v štiri dele. V prvem delu naglašajo Poljska, da pomeni nemška nota direktno politično akcijo, ki potrjuje samo prepričanje, da je nemška vlada hotela izrabiti svojo pritožbo samo za hujskanje nemškega javnega mišljenja proti Poljski, ker vsebuje popolnoma izmišljena ali pa pretirana dejstva. V drugem delu nota opisuje dogodke pri volitvah v Gornji Šleziji ter pobija trditve

nemške pritožbe, da se nemška manjšina ni mogla v polni meri poslužiti svoje volilne pravice. Poljska nota objavlja kot dokaz svojih trditve dejstva in številke. Nato naglašajo, da je razburjenost duhov v Gornji Šleziji v času volitev bila samo posledica terorja, ki ga z vjavo nemška vlada nad poljskim manjšinami v Nemčiji, ter akcije proti integriteti poljske države. V tretjem delu note objavlja poljska vlada podrobna poročila, kako za časa volitev v Poljski in Gornji Šleziji volilni neredi niso bili niti najmanj večji ali drugačni, niti niso bili drugega značaja, kakor so povsod incidenti v času volilne borbe. Nikakor pa se ti dogodki ne morejo vzporejati z nasiljem, ki ga vrši Nemčija napram poljski manjšini v Nemčiji. V četrtem delu poljska vlada reasumira svoje poročilo in v informativno svrhu navaja ukrepe, ki jih je podvzela za zaščito nemške manjšine v Gornji Šleziji.

Grčija za evropsko unijo

Izjave grškega zunanjega ministra Mihalakopulosa jugoslovenskim novinarjem - »Med nami je vse urejeno«

Beograd, 13. januarja p. Nocoj je potoval skozi Beograd v Ženevo grški zunanji minister gosp. Mihalakopulos s svojim spremstvom. Na beograjskem kolodvoru je minister Mihalakopulos izjavil novinarjem, da odhaja v Ženevo na sestanek odbora za proučevanje evropske unije. Grška vlada je pripravljena iti do skrajnih možnosti, da pripomore k ustvaritvi evropske zveze. »Kot privrženci te ideje bomo iskreno pomagali na ustanovitvi evropske zveze, od katere bomo imeli vsi mnogo koristi. Seveda ni pričakovati, da bi se to veliko delo izvršilo od danes do jutri. Pač pa bodo re-

šena tistega dne, ko se to zgodi, mnoga prečena vprašanja, zlasti ona narodnih manjšin in revizije meja, kajti čim ne bo več v evropski uniji državnih meja v današnjem smislu, bo lahko vsakdo šel kamor bo hotel in bo lahko povsod delal za korist celokupne zveze. Kar pa se tiče odnošajev med našina dvema prijateljskima državama, nima dodati ničesar novega. Vse je bilo rešeno že ob priliki vašega zunanjega ministra dr. Markinkovića v Atenah in gosp. Venizelosa v Beogradu. Med nami je vse urejeno.«

Zopetna seja veleposlaniške konference

Pariz, 13. januarja. AA. Današnji »Petit Paris« poroča, da je večeršnja konferenca veleposlaničev razpravljala o vprašanju razorožitve. Vojaško nadzorstvo zaveznikov v Nemčiji je bilo ukinjeno, kljub temu pa so potrebne ruzne izvršilne odredbe, k spadajo v področje konference poslaničev. Bržkone bodo poslanički sestavili o tem vprašanju snemnico in jo odposlali interrescentom v kakih 14 dneh.

Pred novo revolucijo v Španiji?

Pariz, 13. jan. n. Tukajšnji listi poročajo, da so na španski meji zopet poostreli ukrepi za zaščito meje in kontrolo potnikov. Zatrjujejo, da računa španska vlada prihodnjo soboto z izbruhom novega revolucionarnega pokreta, ki bi se imel pričeti z generalno stavko. Delavstvo samo čaka na povelje neke taine centrale, ki ima baje svoj sedež v Madridu.

Pogajanja med Rumunijo in Rusijo

Posredovanje Turčije za zaključitev pakta o nenapadanju med Rumunijo in Rusijo

Bukarešta, 13. januarja d. V poučenih krogih potrjujejo, da je rumunska vlada v resnici povabila turškega zunanjega ministra Tevfika Ruždi beja k oficijelnemu posetu v Bukarešto. To povabilo je oficijelno v zvezi z akcijo, ki se je pripravljala že več let za turško posredovanje v svrhu nove ureditve rumunsko-ruskih odnošajev. Započela se je že v času vlad Jonela Brătianu, Averesca in Vintile Brătianu, vendar pa so se razbili razgovori na zahtevi Rumunije, naj Sovjetska Rusija izrecno prizna

Besarabijo kot rumunsko posest. Sedaj se zdi, da je postala rumunska vlada mnenja, da so pogajanja z Moskvo v svrhu zaključitve posebnega pakta o nenapadanju s popolno izključitvijo Besarabijskega vprašanja mogoča, zaradi česar so se ustvarili novi stiki v tej smeri. Turški zunanji minister je rumunsko povabilo načeloma sprejel, istočasno pa je sporočil rumunski vladi, da mu ni mogoče priti v Bukarešto pred koncem zime.

Osnutek indijske zvezne ustave

Sodelovanje indijskih držav v zakonodajni skupščini -- Odgovornost za delo zvezne vlade -- Preosnova indijske armade

London, 13. januarja. AA. Pododbor indijske konference za zvezni ustroj je razpravljaval davi o osnutku poročila, v katerem so očitane glavne smernice bodoče indijske ustave. Med drugim je navedeno v tem osnutku načelo, da bodo Indiji sami odgovorni za delo zvezne vlade. Eksekutivna oblast ostane še nadalje pri kroni ali pa pri generalnem guvernerju, ki jo zastopa ministristvo bo odgovorno solidno. Poročilo naglašajo nadalje, da žele indijske države sodelovati pri odločitvah zakonodajne skupščine. Na drugi strani pa so države proti sodelovanju pri odločitvah o vprašanjih, ki ne spadajo v zvezne zadeve. Problem bodoče obrambe Indije je obravnavan v celi vrsti resolucij, ki jih je predložil predsednik obrambnega pododborra in minister za dominijske J. H. Thomas.

Resolucije naglašajo da bo postal brambni problem v Indiji z novim ustavnim razvojem mnogo bolj indijska zadeva. Resolucije priporočajo postopno indijazacijo armade in ustanovitev indijske vojsne šole. Kadete za indijsko armado bi izbrali kot došle v Sandhurstu, Woolwichu ter v Cranwellu. Nadalje bodo ustanovili odbor indijskih ter angliških strokovnjakov, ki bodo proučili vprašanje ustanovitve vojsne šole. V tem odboru bodo zastopane indijske države. O znižanju števila angleških čet v Indiji je lord Reading izrazil mnenje, da je še prezgodaj govoriti o tem problemu. Thomas je naglasil, da ima sklepiti o teh zadevah imperijalni obrambni odbor. Pozoj je seveda, da pride do popolnega sporazuma o bodoči upravi in vojni obrambi.

Nova fašistična odkritja

Beograd, 13. jan. p. »Popolo d' Trieste« poroča, da so zasledili fašisti organizacijo, ki je imela za cilj razširjanje lažnjivih vesti v namenu, da se ustvari panika ter s tem oskudujejo denarni zavodi in industrijska podjetja. List trdi, da je bilo troje oseb aretiranih, ki so bile zasacene na samem dejanju, ko so razširjale vzemirlijeve vesti. »Popolo d' Trieste« dostavlja, da je treba poloviti vse take defetiste, ter jim dati krogle v hrbte.

Poplave v Siciliji

Rim, 13. januarja s. Nad vzhodno Sicilijo so se na več mestih utrgali oblaki. Veliki nalivi so preplavili mnogo krajev. V Kataniji so nižje ležeča stanovanja pod vodo. Reka Simeto je preplavila velike dele rodovitne zemlje ter zalila del železniškega nasipa, tako da se promet razvija le počasi. Pri predoru v bližini železniške postaje Bruscoli se je utrgal plaz, ki je zasul progo z ogromno množino zemlje ter za dalje časa ustavil promet.

Pravilnik o kuluku

Ljubljana, 13. januarja. Eden glavnih gospodarskih problemov naše države je cestni problem. Zlasti je tudi gospodarski razvoj in napredek naše Dravske banovine v mnogem odvisen od vprašanja zadovoljive ureditve naših cest. Ne mislimo pri tem samo na one ceste, ki služijo tkzv. velikemu prometu in ki jih bo treba rekonstruirati po modernih metodah; ravno tako važne so banovinske in občinske ceste, so skromne zveze našega kmečkega prometa. Z zakonom o državnih in z zakonom o samoupravnih cestah iz l. 1929, je storjen velik korak h končni ureditvi teza problema.

S tema dvema zakonoma je uvedena za gradnjo in vzdrževanje cest tudi neposredna delovna dolžnost državljanov; za državne ceste le v zasližnih izrednih slučajih (elementarne nezgode), za samoupravne (banovinske in občinske) ceste pa kot redno dopolnilo budgetarnih sredstev. Princip je, da so zavezani k osebnemu delu pri gradnji odn. vzdrževanju samoupravnih cest vsi sposobni moški prebivalci od 18. do 55. leta. V kolikor so posamezniki (turadniki, oficirji, duhovniki) izvzeti, plačujejo poseben cestni pavšal v izmeri tridnevne plače (pri čemer tudi ženske niso izvzete), na drugi strani pa se more vsak obvezanec tudi odkupiti. Koliko dni na leto mora vsak delati odn. za koliko dni se more odkupiti, to se ravna po njegovi davčni moči; najmanj mora delati en dan za banovino in en dan za občino (če plačuje do 200 Din neposrednega davka), obveznost pa doseže pri 10.000 dinarjev davka 72 in več dni. Posebna tabela v zakonu določa tkzv. enote, ki izražajo najmanjše število delovnih dni, za katere je posameznik po svoji davčni moči obvezan. Najvišja obveza za posameznika znaša po 3 enote za banovino in občino na leto.

Izvršitev ravnokar omenjenih zakonitih določb v vsaki banovini je odvisna od posebnega pravilnika, ki upošteva po možnosti posebne pokrajinske razmere. Pri nas se je izdaja pravilnika zavlekla. Ne brez razloga. Gospodarska in socialna struktura naše banovine se da težko spravi v sklad z načelom osebne delovne obveznosti. Res je, da zakon predvideva odkup, toda gotovo le subsidiarno, takorekoč kot izjemo. Zaradi tega pa lozadevne določbe niso tako skrbno preučene, kakor bi bilo želeli in pojavljajo se posledice, ki so v gospodarske mozi prav težke. Kuluk se pri nas avtomatično pretvarja v novi splošni banovinski cestni davek v obliki doklade na neposredne davke po degressijskem sistemu, t. j. relativno največje breme zadene najbikšeje. Tu na žalost nobeden pravilnik ne pomaga, ker se zakon z njim ne da spremeniti.

Da bo v glavnem ostalo pri davku in bo le relativno majhno število obvezancev v naši banovini moglo izvršiti svojo

obveznost z dejanskim delom, je razumljivo. Način našega kmetijskega gospodarstva bo le težko dovolil kmetu, da žrtvuje 12, 18 ali celo 24 dni v letu za kuluk. Moral se bo torej odkupiti. A že pri kmetu, ki plačuje n. pr. 510 Din neposrednega davka, bo znašala odkupnina po sedaj veljavnem pravilniku 360 dinarjev. Se huje je pri delavcu. Ako ima redno delo (zlasti industrijski in obrtni delavec), ne bo mogel opraviti kuluka osebno, temveč se bo moral odkupiti. Odkupnina se mu bo računala od uslužbenkega davka in bo dosegla razmeroma občutno višino. Pri malem kmetu, delavcu, nižjem privatnem nameščencu, malem obrtniku bi predstavljala odkupnina 50 do 120 odstotkov neposrednega davka. Ta odstotek pada pri višje obdavčenih do znosnega zneska, ali je baš tam, kjer zadene maso, silno občutljivo. Če računamo, da je v Sloveniji 300.000 obvezancev za osebno delo, dobimo že po najnižji osnovi 6 dni 1 milijon 800.000 dni osebne dela. Rečimo, da se odkupi polovica obvezancev. To znaša 18 milijonov, ki pa so — in to je glavno — zelo neenako razdeljeni, ne progresivno po naraščajoči davčni moči, temveč regresivno.

Ali se dajo te od zakonodavca sigurno ne predvidene nevarne posledice odpraviti? Kakor rečeno, pravilnik ne more popravljati zakona. Trdote, ki so posledice principa, ki se v naših gospodarskih in socialnih prilikah dosledno izpeljati ne da, so neizbrisne. Breme se da le absolutno omiliti. Pravilnik bi mogel tu v dveh oziirih nekaj storiti. Za l. 1930., ki je že poteklo, predvideva pravilnik maksimalno število delovnih enot, ki je po zakonu dovoljeno. To je že z ozirom na dejstvo, da gre za prošlo leto, za katero osebno delo sploh ni več mogoče, temveč gre le za odkupnino, gotovo previsoko. Najbolje bi bilo, da se kuluk za nazaj sploh opusti in se torej prične račun za l. 1931 Morda bi zadostovalo, da se tu ne vzame takoj šestidnevni minimum, temveč samo štiridnevni. Drugo sredstvo je višina dneve, ki služi kot osnova za odkup. Ta dnina je s pravilnikom določena na 20 Din. Na sebi ta vsota gotovo ni pretirana, kot osnova za odkup bi pa prenesla redukcijo, če ne za polovico, vsaj za tretjino.

Živimo v času težke gospodarske krize in splošna želja je, da se izvrši revizija gotovih javnih bremen. Kr. vlada je v tem oziiru tudi že s svoje strani storila korake in se stalno še bavi s problemom, kako olajšati narodu bremena. Tudi banovinski pravilnik vsebuje marsikatero odredbo, ki skuša omiliti trdote zakona. V enem ali drugem pogledu bi se po našem mnenju dalo še kaj storiti in banska uprava bo gotovo storila vse, da uredimo svoje samoupravne ceste ne le tehnično, temveč tudi finančno na kar najboljši način.

Bilanca Kramarjeve proslave

H. Praga, 11. januarja 1931. Sedemdesetletnica dr. Karla Kramarja bo ostala iz raznih vzrokov pomemben političen dogodek. Ne samo zaradi mogočnega odmeva v tisku vseh slovanskih narodov — tudi francoski in osobito nemški listi so se obširno bavili z njo, — marveč zaradi odmeva, ki ga je Kramarjevo slavlje izzvalo doma. Bučne proslave, ki jih je priredila jubilatno narodno demokratska stranka, so samo ob sebi razumljive, večjega pomena pa je, da se je pri tej priliki znašla vsa češkoslovaška politična in nepolitična javnost na eni točki, kakor redkokada doslej. Vsesplošno so Kramarju priznali veliki pomen njegovega političnega dela in njegove zasluge za državo. Časopisi vseh strank in pravcev, levičarskih in desničarskih, so pisali o slavljenu, kakor doslej še o nobenem češkem politiku. Oglasil se ni nihče, ki bi rušil splošno enodušnost s kakim manj spoštivim člankom.

Vrhunec priznanja dr. Kramarju sta bili nedvomno dve pismi, ki jih je objavil vse češkoslovaški tisk: Pismo predsednika Masaryka, ki se je pri tej priliki spomnil časov svojega tesnejšega sodelovanja z dr. Kramarjem v prvih začetkih svoje politične delavnosti, v nadaljevanju pa je s priznanjem omenjal deo slavljenca za češkoslovaško samostojnost; drugi dopis, kratek in jednat, je prejel dr. Kramar od predsednika agrarne stranke Antona Svehle. Predsednik republikancev mu piše, da mu je k 50 letnici izjavil svoje občudovanje in spoštovanje, k 70 letnici pa mora dodati še globoko hvaležnost za to, kar je dr. Kramar storil za češkoslovaško samostojnost, državo in narod. Kakor doslej še malo Cehov, je dr. Kramar doživel, da se mu že za živih dni na tako impozanten način izjavlja vseobča narodna hvaležnost.

S slavnosti pa je treba omeniti še neki naravnost senzacionalni moment: odnosiše dr. Kramarja do Rusije in odnosiše Rusov do dr. Kramarja. Na slavnosti prireditelj, ki se je vršila v čast dr. Kramarja v praškem Občinskem domu, se je slavilencev v daljšem govoru zahvalil za čestitke in je svoj govor končal z naslednjo izjavo: »Kot 70 letnik imam samo še eno željo. Ta želja je, da bi doživel prekrasni dan, ko bo Rusija z pet svojih, nova, narodna in slovanska. Potem se ne bom več bal za našo svobodo in samostojnost. In pojem s svojo zvestobo in z našim čistim neomeževanim ščitom na Rusko, v osvobodeno Moskvo, ki je nisem izdal, ko je bila ponižana, da tam pomagam pripravljati temelje združenemu velikemu slovanstvu. Odkrito priznam, da je to moja edina želja, da je to moja molitev!«

Ruska emigracija v Pragi je priredila slavljenu poseben častni večer, ki so se ga udeležile stranke vseh smeri, na katere je ruska emigracija politično razcepljena. Za ta večer pa so se znašli vsi v enodušnosti ter priznali globoko važnost iskrenih odnosov dr. Kramarja do Rusov. Na proslavi so bili navzoči monarchisti, kadetje, ruski narodni socialisti in socialni revolucionarji od skrajne leve do skrajne desnice, z edino izjemo komunistov.

Najpomembnejši govor v čast slavljenu je imel zastopnik ruske levičarske emigracije Ivan Nikolajevič Brušvit, predsednik Zemgora, velike emigrantske pomožne organizacije. Brušvit je bil doslej nasprotnik Kramarjeve ruske politike, to not pa je ugotovil, da Rusi vseh političnih smeri občudujejo veliko ljubezen dr. Kramarja do Rusije in do slovanstva, ljubezen, ki jo je slavilencev izjavjal ne samo v besedah, marveč tudi v dejanju tako dosledno, da je bistveni znak vsega njegovega političnega delovanja. Tako je Kramarjevo slavlje postalo velika in lepa slovanska manifestacija.

Silvestrovo v Beogradu

Beograd, 13. jan. p. V Beogradu se danes vse pripravlja za prihod pravoslavne novega leta. Kakor znano, imajo pravoslavni Srbi običaj, da dočakajo novo leto izven doma in zato je bilo v večernih urah izredno živahno po vseh beograjskih ulicah. Vrvenje v svitu električnih luči je bilo izredno živahno in v vseh javnih lokalih so trajale zabave do rane jutra. Povsod so bila v javnih lokalih vsa mesta že od popoldanskih ur zavzeta in rezervirana.

Polnogumiasta kolesa pri avtomobilih nenevedana

Beograd, 13. jan. AA. Po členu 30 uredbe o zaščiti javnih cest je s 1. januarjem prepovedana raba polnogumijastih avtomobilov in je dovoljena samo raba pnevmatičnih in elastičnih gumijev. Da prepreči netočno tolmačenje in da se prizadeje krog zavarujejo pred nepravilnim tolmačenjem, je ministristvo za gradnje razposlalo okroglo pismo banskim upravam in njihovim oddelkom, da se pod pojmom »elastični gumje« mora smatrati gumi z vzdušnimi »zračnimi kanali« ki se začno na samem platišču. Vse druge vrste elastične gumije, ki imajo kanal sredi preseka ali na ravno na osi, v vsi njim slični gumiji, se smejo rabiti samo do konca leta 1931. V toku leta 1931 bo ministristvo odločilo, katere teh vrst se bodo po letu 1931, smeje rabiti.

Po 16 letih vrnil iz ruskega niatništva

Osijek, 13. jan. n. Pred par dnevi se je vrnil iz ruskega ujetništva delavec Težek Kriš, ki je bil ujet l. 1914. kmalu po izbruhu ruske. Osem mesecev je romal peš skozi ruske puščine, dokler ni prišel na Madžarsko, kjer so mu dali listino in ga spreveli v domovino. Sedaj išče ženo in svoje ga otroke, ki je bil ob njegovem odhodu star komaj tri mesece.

Hrvatski seljki za siromašno deco srbskih seljakov

Sesvete, 13. jan. Skupina tukajšnjih seljakov, ki je svoječasno posešla pokrajine Južne Srbije, je danes priredila svečan koncert. Čigar čisti dohodek so darovali sirotam Južne Srbije.

Želje Prekmurja

Sprejem bana Marušiča v Dolnji Lendavi — Prekmurje želi tesnejših stikov z ostalimi deli države in podporo pri kulturnem in gospodarskem preporodu

Dolnja Lendava, 13. januarja. AA. Danes ob 9. dopoldne so se ban dr. Marušič, pomočnik bana dr. Pirkmajer, župan iz Murske Sobotice Benko s spremstvom odpeljali z avtomobili preko Beltincev, Odrancev, Črenšovcev in Hotiza v Dolnjo Lendavo, kamor so prispeli ob 10. uri dopoldne. Kakor v Murski Soboti je tudi v Dolnji Lendavi prebivalstvo priredilo g. banu navdve prisrčen sprejem. Pred hotelom »Pri krpni« se je zbrala velika množica, ognjegasi in Sokoli pa so tvorili špalir. Ko so se ustavili avtomobili z visokimi gosti, je množica pričela vzklikati Nj. Vel. kralju. Gospoda bana je pozdravil župan Dolnje Lendave Neubauer, ki mu je tolmačil vdanost tukajšnjega prebivalstva. Tako nato je gošpod ban prišel v hotel »Pri krpni« sprejemati odposlanstva iz Dolnje Lendave in okolice.

Dolnja Lendava, 13. januarja. AA. Med mnogimi odposlanstvi, ki jih je danes dopoldne sprejel ban dr. Marušič v Dolnji Lendavi, so bili tudi mnogostevilni zastopniki iz vasi Bogojina, Orehovič, Kobilje, Kapci, Lipa, Bratonci, Črenšovci, Hotiza, Zizki, Dolnja Bistrica, Velika Polana, Doklečevje, Beltinci in Filovci, s katerimi so se izjavili solidarni tudi tele občine, kjer živijo precejšnje število ljudi in držarske narodnosti: Zamošnjak, Pince, Peterovci, Dolnji in Gornji Lakoš itd. V tem odposlanstvu so bili mnogi župani in odborniki učitelji, dobrovoljci, med temi tudi solunski dobrovoljec Gregor Matija iz Doglečevja. Vodja odposlanstva je prečital daljšo spomenico, v kateri navaja med drugim:

Želje Prekmurja

Vemo ceniti svojo svobodo in smo jo pripravljeno braniti proti vsakomur. Le v edinstvu države je naš spas. Narodno in državno edinstvo je za nas največja svetilnica. Zato odklanjamo vsak prekmurski separatizem in vsako odpravlje v domačini in prišleke. Priznavamo samo Jugoslovence. Obsajmo vsako izjavo in zasebno delovanje z besedo in tiskom, ki umetno ustvarja duh odavoljive in partikularizma na osnovi strankarskih strasti iz prejšnjih časov.

V državni vitezki organizaciji, v Sokolu kraljevine Jugoslavije vidimo važen nacionalno-kulturni in moralno vzgojni pokret. Zato želimo da se izvaja in unobstrahno vsa sredstva, da razprostre Sokol svoja krila tudi nad našimi vasi.

Merodajna oblastva naj posvetijo vsa sredstva narodnemu šolstvu. Kmečka šola je za prekmurski kmetički narod in njegovo napredek v gospodarski izredni važnosti. Zato naj se določena kmečka šola v Rakitjani zaredi čimprej.

Okrogno sodišče naj se ustanovi kakor je bilo v načrtu v Murski Soboti; z nena ravno prireditelj našega sveta k okroglnemu sodišču v Čakovcu se ne bi mogli spriznati.

Navodila za upravo sreskih in banovinskih sadovnjakov

Preobremenitev sreskih kmetijskih referentov — Boljša izbira zemljišč — Nepotrebna premeščanja naj se opuste

Beograd, 13. januarja AA. Primerjanje uspehov državnih in sreskih sadovnjakov kaže, da so pokazali državni sadovnjaki mnogo večje uspehe, čeprav je število sreskih mnogo večje. Vzrok tej razliki je v saki organizaciji sreskih sadovnjakov in sicer v tem, ker ni bila posvečena dovolj velika pažnja sami izbiri zemljišča za e sadovnjake, potem pa so se tudi sadovnjaki vzdrževali iz samoupravnih doklad ki so nezadovoljne in tudi nereditno prihajajo v blagajno, naposled pa tudi zato, ker so upravo vodili sreski poljedelski referenti, ki so preobremenjeni z drugim uradnim delom.

Ker so zdaj prešli pod upravo banskih uprav vsi sadovnjaki, tako državni, kakor sreski, je ministar za poljedelstvo z namenom, da se to oslabljanje ne bi ponovilo, poslal vsem organom banskih uprav, ki se jih toče, instrukcije za upravo in vodstvo sadovnjakov.

Pri zasajanju novih sreskih sadovnjakov v smislu čl. 11 zakona o pospeševanju poljedelstva je treba vedno paziti na to, ali popolnoma ustreza pogojem, ki so za to potrebni, ali je v sreskem mestu, ali je zraven ceste ali na križišču cest, kjer hodijo mimo kmetje iz več vasi, ali je zemlja primerna za obdelovanje, ali se da izsušiti itd. Če v srezu ali sreskem mestu ni moči dobiti dobrega zemljišča za sadovnjak, je treba ustanoviti ali živinorejsko postajo ali pa izbrati drug kraj za sadovnjak, ali pa sadovnjake za več srezov koncentrirati v banovinskem sadovnjaku ali pa v mestu, kjer so za to pogojni in je jeseni lahek transport po železnici, parniku ali v silu tudi s seneniim vozom do bližnjega sreskega mesta, kjer ni sadovnjaka. Če ni v srezu primerne kraja za sadovnjak, ali pa če je kraj, kjer se sadovnjak že nahaja, neprimeren, ni treba iskati zamañ delovnih sil, nego pa ni treba ali ukiniti ali pa prenesti, če je mogoče, zemljišče pa porabiti v svrhu za katero je najbolj uporabno.

Pri zasajanju sadovnjakov je treba osobito dati na razpolago velike kredite za začetna dela, da se sadovnjaki postavijo na soliden temelj, kakor tudi za njega vzdrževanje. Če ni na razpolago dovoljnih denarnih sredstev ali pa če niso o pravem času pri roki, je treba v začetku delo omejiti in ga postopoma širiti.

Vprašanje, kdo naj vodi sadovnjak, je največje važnosti. Dober upravnik bo tudi v najslabših razmerah dosegel večje uspehe kakor slab upravnik v najugodnejših razmerah. To vprašanje je zato važno, ker toplota, pozneje morda tudi sneg.

samo državna oblastva kot merodajne činitelje. Vsako zasebno vmeševanje, ki zasleduje svoje posebne in morda politične cilje, odločno odklanjamo.

Dela pri regulaciji Mure naj se pospešijo, istotako regulacija potokov Ledava, Črnc in Kobljanski potok.

Nova razmejitev v Prekmurju med občinami Dravske in Savske banovine naj se izvrši v najkrajšem času.

Naše občine v današnjem sestavu ne odgovarjajo zahtevam časa. Potrebna je ureditev občin, ki bodo gospodarsko in finančno močne. V nekih občinah so potrebne izpremembe v upravih, ki se morajo izvršiti po splošnih narodnih vidkih kakor tudi v smislu ideje jugoslovskega državnega edinstva s prelomom z bivšim strankarskim opredeljenjem.

Ljutomer, 13. januarja. AA. Kakor so g. bana dr. Marušiča na potu iz Murske Sobotice v Dolnjo Lendavo v Beltincih prisrčno pozdravili s tem, da so ga pričakovali Sokoli in da mu je sokolski naraščajnik iz ročiš sopok rož, tako so mu tudi na povratku v Črenšovcih priredili izredno svečan sprejem. Pred »Našim domom« so ga pričakovali župan župnik in velika množica domačinov. G. ban dr. Marušič se je s svojim spremstvom napotil v prostore tamošnje posojilnice. Na bana je imel župnik Kleki izredno prisrčen nagovor in deljal med drugim:

»Ko se je raznesla vest v Slovenski Krajin, da dobimo obisk g. bana, so vzplamtela v naših sresih čustva hvaležnosti. Gospod ban, bodite uverjeni, da naše prebivalstvo z odkritim otroškim srcem spremlja vaš pot v Prekmurju. Ko smo pred dvema letoma praznovali 10-letnico našega zedinjenja, je zastopnik Nj. Vel. kralja, ko je videl zbrano veliko množico, dejal: Krasno domoljubje, ta narod ne kriči, ampak nosi v srcu ljubezen do svojega poglavarja in do svoje domovine! Tak je naš narod: On ljubi domovino, ljubi svojega kralja in zato je zani največja žalitev, ako se očita, da naš narod ni državotvoren. Na drugi strani moram poudariti, da je ta narod siromašen. Svojo domovinsko dolžnost kot čuvar na severu bo mogel izvršiti samo, ako se mu pomaga. Ta narod je vdan državi in ter je prevzel z navdušenjem ideje, izražene v manifestu Nj. Vel. kralja.

G. ban se je zahvalil za ta nepričakovani in v programu nepredvideni sprejem. V daljšem govoru je med drugim dejal: Poznam vaše težkote. Te težkote izvirajo tudi iz tega, da je bila ta zemlja toliko časa ločena od ostalega jugoslovskega ozemlja. Zaradi tega je naša dolžnost, da pomagamo temu narodu.

Sprejem v Ljutomeru

Po tem sprejemu je g. ban s svojim spremstvom nadaljeval z avtomobilom pot v Ljutomer, kamor je prispel ob 6. večeru. Na glavnem trgu je bila zbrana šolska mladina in velika množica ognjegasi, uradnikov itd. Najprej je pozdravil g. bana sreski načelnik dr. Trstenjak, nato pa župan g. Zemličič. Zetem so se pričeli sprejemi v posojilni sreskega načelstva.

Nočjo odpotuje g. ban v Maribor in jutri zarana v Prevalje.

Tragičen konec ameriških preokoceanskih letalcev

Letalo »Tradewind« je brzkone v bližini Azorov padlo v morje ter sta oba letalca, William Mac Larens in ga. Hart, utonila -- Ponedeljek nesreč angleških letal

Newyork, 13. januarja. AA. Tukajšnja radijska družba je dobila poročilo s parnika »President Girfield«, da je po vesti radijske postaje na Azorih verjetno, da je letalo »Tradewind« padlo v morje 28 milj od tritica Bermudskih otokov San Miguel na Azorih. Ladje so bile naprošene za pozornost v bližini navedenega kraja da sporoče radijski postaji, če kaj opazijo.

Kakor znano, sta v soboto ob 17.15 po srednjeevropskem času startala z letalom »Tradewind« v Newyorku letalski petan William Mac Larens in ga. Bergl Hart za polet v Pariz. Na poletu od Bermudov dalje sta zšla v vihar in k-ko kažejo vsa znamenja, našla smrt v morju.

Newyork, 13. januarja. g. Prekoceanško letalo »Tradewind«, ki se je izgubilo na poletu med Bermudskimi in Azorskimi otoki, je brzkone izgubljeno. Pet parnikov, ki je na potu iz Azorov na Bermude iskalo letalce, je sporočilo brezščno, da niso našli nikjer sledov o letalcih ali letalu. Nad Atlantskim oceanom so divjali zadnje dni silni viharji in se mora opustiti vsaka nada, da bi letalca ali letalo še našli.

Newyork, 13. januarja. s. Neki parnik je baje ujel brzojavko brezščne postaje z otoka San Miguel, ki spada k Azorskim otokom, po kateri so letalo »Tradewind« opazovali z otoka, ko se je moralo spuštiti na morje. Nadaljšnjih podrobnosti parniki ni sporočili.

Berlin, 13. januarja. s. Po privatni brzojavki »Vossische Zeitung« iz Lizbone, so tamkaj prejeli poročila pristaniškega po-

veljstva v Ponta del Gado da je letalo »Tradewind« padlo približno 20 milj od Azorov pri otoku San Miguel v morje. Neka portugalska topničarka je odšla zaradi presikanja takoj na morje.

London, 13. januarja. g. Kakor poročajo iz Horte na Azorih, je baje letalo »Tradewind« po dosedaj nepotirjenih vesteh pri otoku San Miguel padlo v morje. O usodi letalcev kapitana Mac Larensa in letalke Miss Berya Hart do sedaj ni nobenega sledu.

London, 13. januarja. g. Angleško zrakovplovstvo je večraj beležilo svoj črni ponedeljek števila letala so se zrušila na zemljo, pri čemer se je tudi smrtno ponesrečilo več pilotov. Zaradi goste megje je morala eskadra letal za bombardiranje v bližini Missona za silo pristati. Eno izmed letal je pri tem zadelo v nasip in se popolnoma razbilo. Na tleh je eksplodiral rezervoar za bencin in letalo je kmalu postalo žrtev plamenov. Vozarja, dva častnika in enega narednika so izklopali iz razvalin kot popolnoma zoglenela trupla.

Drugo letalo je srečno pristalo dočim se je tretje pri spuščanju težje poškodovalo. Razen teh letalskih nesreč se je pripetila težka letalska katastrofa v profiji Essex. Tukaj sta trčili v zraku dve letali ter je eno padlo goreče na zemljo pri čemer sta oba letalca zgorela, drugo pa se je srečno spustilo na zemljo in sta letalca odnesla le lažje poškodbe. Končno sta morali za silo pristati tudi dve civilni letali, kar pa k sreči ni zahtevalo večjih žrtev.

čarski radikal Bouilloux »La Fond, ki bo vodil borbo za predsedniško mesto na izraziti protisocialistični podlagi.

Pariz, 13. januarja. sg. Pri volitvah za predsednika zbornice ni dobil pri prvem glasovanju noben kandidat absolutne večine, tako da so bile potrebne ožje volitve. Pri prvih volitvah je dobil dosedanji predsednik socialist Bouisson 237, njegov protikandidat levičarski radikal Bouilloux - Lafond 202 glasova. 85 glasov je bilo cepelnih. Pri drugih volitvah je bil dosedanji zbornični predsednik Bouisson z 261 glasovi zopet izvoljen za predsednika.

Skrivnostni umori ženski v Lyonu

Lyon, 13. januarja. s. Mestni prebivalci so v zadnjem času zelo vznemirjeni, ker so v zadnjih tednih potegnili iz reke Rone nič manj ko 6 strakno razmesarjenih ženskih trupel. Vsi znaki kažejo, da gre za umore iz naslade, ki so jih storili izvršili po enaki metodi. Po mestu krožijo govornice, da se skriva v Lyonu zločinec po vzorcu düsseldorfkega vampirja.

Sestanek francoskega parlamenta

Pariz, 13. jan. s. Zbornica se je sestala danes k prvi seji v novem letu in s tem otvorila redno sejanje l. 1931, ki bo trajalo pet mesecev. V političnih krogih se živahno bavijo s parlamentarnim položajem Steegove vlade, ki je dobila v decembru samo sedem glasov večine. V splošnem se položaj Steegove vlade ne presoja po seboj ugodno, ker stoji vlada pred nalogo, ki so v parlamentarni zgodovini Francije zrušile že mnoge sol'dnejše kabinete. Nevarnost grozi vladi od parlamentarne preiskovalne komisije za borzne skandale. Oustrcova afera bo prišla v zbornici v razpravo že v četrtek. Na današnji seji je zbornica nanovo volila svoje predsedstvo. Prvič po štirih letih je nastopil proti dosedanjemu zborničnemu predsedniku Bouissonu, ki je prišah socialistov in si je znal s svojim nepristranskim predurkom in odločnim poslovanjem pridobiti simpatije skoro tja do desnice, protikandidat levi-

Spremembe v upravi saveza srbskih zemljoradniških zadrug

Beograd, 13. januarja p. Upravnik glavnega saveza srbskih zemljoradniških zadrug g. Milivoj Nikolić je prošil za upokojitev. Glavna uprava je ugodila njegovi prošnji ter imenovala mesto njega za upravnika g. Vojislava Gjorgjevića, dose-danjskega pomočnika upravnika.

Vremenska nanoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, nestalno, nekoliko toplješe, padvine. — Situacija včerajšnjega dne: Preko Alp in srednje Evrope je še vedno višji barometerski pritisk, ki spaja dva anticyklonska področja visokega pritiska. Od tega je eden nad zapadno Evropo, drugi pa nad vzhodno Evropo. Nad severno Evropo in nad Sredozemskim morjem leži barometerska depresija. Pritisk je znatno padel, in sicer za 3 do 8 mm, temperature pa so v vzhodnih pokrajinah padle za 1 do 3, v ostalih krajih pa porasle za 1 do 5 stopinj. Morje je bilo na jugu nemirno, na odprtem morju pa razburkano.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Polagoma bolj oblačno in nekoliko bolj toplo, pozneje morda tudi sneg.

Naši kraji in ljudje

Novi komandant mesta v Mariboru

g. brigadni general Dragomir Pavlović, ob enem komandant peš dije dravske divizijske oblasti, je bil rojen 19. januarja 1883 v Jarebichah v Drinski banovini. Po absolviranju gimnaziji je obiskoval od leta 1900 do 1903 nižjo šolo v akademije v Beogradu in bil l. 1903 imenovan inženjerskim podporučnikom v Nišu. Od l. 1908 do 1910 je absolviral višjo šolo vojne akademije v Beogradu, kasneje pripravno dobo pri glavnem generalnem štabu in šolo vojaških znanosti v Versaillesu. Pred balkansko vojno je bil vodnik in komandir čete v inženjeriji, v balkanski vojni komandir pionirske čete in komandant pionirskega bataljona na Jedrem in pri Kumanovu. Po balkanski vojni je služboval v štabu srbske vrhovne komande. Med svetovno vojno je bil v štabu prve srbske armije na solunski fronti, nato pomočnik načelnika generalštaba srbske drinske divizije na solunski fronti, kasneje pomočnik šefa vojničeske sekcije na solunski fronti. Po končani vojni je postal komandant železniške mreže v Baranji (1919—1920), nato načelnik generalštaba vardarske, bitoljske in potiske divizijske oblasti (1920—1922), pomočnik načelnika generalštaba komande druge armijske oblasti v Sarajevu (1923—1924), načelnik generalštaba druge konjiške divizije v Nišu in načelnik generalštaba konjiške šole (1925), komandant 14. pešpolka prestolonaslednika Petra v Knjaževcu (do polovice 1927), šef oddelka v glavnem generalštabu (1927—1928), načelnik generalštaba komande druge armijske oblasti (1928—1929). 17. decembra 1929 je postal general in je bil imenovan pomočnikom komandanta strokovnih tečajev za oficirje glavnih vrst vojske v Sarajevu, kjer je bil do svojega imenovanja komandantom pešadije dravske divizijske oblasti in komandantom mesta v Mariboru decembra 1930. V Maribor je prisel na Silvestrovo 1930 in je takoj po novem letu prevzel posle. S svojimi ljudskimi nastopom si je kaj hitro osvojil srca vseh, ki so že imeli priliko priti z njim v dotiko. Slovenske kraje pozna deloma že od poprej ker je že svojčas imel službeno opraviti v teh krajih. Upamo in želimo, da bo tudi on, kakor njegovi predniki preživel v Mariboru čase, kateri mu bodo ostali trajno v prijetnem spominu.

Človekoljubno delo kranjskih Kolašic

Kranj, 13. januarja. Kolo jugoslovenskih sester spada med društva, ki se ravno po besedah našega pesnika: »Odnri roke, odpri srce, otiraj bratovske solze!« Tudi naša kranjska podružnica pod predsedstvom g. Inke Sabotič, se zaveda, da je ta izrek danes v dobi splošne gospodarske krize, bolj na mestu kakor kdaj prej. Predalec bi našli, če bi hoteli podrobno naštevati vse primere njihove človekoljubnosti in dobrote. Omenimo naj samo dva pomembna čina iz zadnje dobe, ki osvetljujejo ljubezen do bližnjega in vabita k posnemanju. Dne 17. decembra 1930 se je vršila v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kraljice obdaritev šolskih otrok in se je v ta namen zbral celokupen podružnični odbor v 5. razredu tukajšnje osnovne šole. Zbrano dečo je v kratkem nagovoru pozdravila g. predsednica, razložila namen obdaritve in poudarila, da pričakuje društvo kot zahvalo le marljivo delo in ljubezen do kraja in domovine. Obdarovanih je bilo 65 otrok iz deške in dekliške osnovne šole.

nekaj pa tudi izvenšolskih in sicer s obliko, obutvijo in pecavom. Blagim gospem so se zahvalili za obilne darove učencev osnovne šole Tješivoj Ažman in učenca Slavica Pečnik, nato pa upraviteljica dekliške osnovne šole g. Franja Voden k in upravitelj deške osnovne šole g. Antom Sepaher.

Plemenite gospe se niso spomnile le revne dece, ampak so 20. decembra obdarovale tudi 20 mestnih revežev in 8 družin iz okolice Kranja Primskovo, Jezersko in Senčur. Vsi so prejeli bodisi blago, bodisi živila, s čemer se je društvo spomnilo tudi naših primorskih beguncev. Naklonilo pa je tudi kranjski dijaški kuhnji 500 dinarjev in dvema visokošolcema iz zasebne denega zemlja po 1000 Din.

Obe obdaritvi pričata o veliki in skoro neverjetni požrtvovalnosti odbora in po družin čnih članic, ki jim izrekamo na mestu toplo zahvalo in priznanje. Zahvala pa gre tudi mestni občini, tovarnam:

Jugočeški, Inteka in ostali našim trgovcem in obrtnikom ter vsom ostalim darovalcem, ki se vedno odzovejo s lepimi, bogatimi darili.

Občni zbor starešinske zveze Jadrana

Redni občni zbor starešinske zveze »Jadrana« se bo vršil v nedeljo 18. t. m. ob 10. v Ljubljani, v prostorih Zveze kulturnih društev (Kazina, II. nadstropje) s dnevnim redom: otvoritev in čitanje zapisnika, poročilo odbora, poročilo nadzornega odbora in absolutorij, volitve, sprejemba pravil in slučajnosti.

Odbor obenem vab vse gg. starešine, da se udeležijo sobotnega »Slovankega večera« ter skupnega kosila v nedeljo po obnem zboru.

Krvava zakonska tragedija

Mož je v zasedi čakal na svojo ženo ter jo ustrelil iz ljubosumnosti

Maribor, 13. januarja

V znanem Kamniškem jarku pri Mariboru se je večera popoldne odigrala krvava zakonska tragedija. Bivši uslužbenec fin. kontrole, sedaj železniški ključavničar Friderik Kušer, je na cesti iz ljubosumnosti ustrelil svojo 22-letno ženo Ano, rojeno Kovač iz Šobra. Zadel jo je v srce in ji kmalu nato izdihnila. Še umirajočo je strastno poljubljaj, nato pa je izginil v gozd. Kušer se je pročil šele lani poleti. Bil je strastno zaljubljen v svojo ženo, toda njun zakon ni bil srečen. Žena je bila namreč zelo lahkomiselna in lahkoživca in zato je prišlo ponovno do ostrih nastopov in prerekanj. Zadnje čase se je Kušerjeva celo hotela ločiti od svojega moža, kar je tega silno razburilo, nihče pa ni slutil, da bo tako kmalu prišlo do katastrofe.

Danes popoldne je Kušerjeva, kakor običajno, odšla z doma na delo. Zaposlena je bila v Hutterjevi predilnici in Melju. Vzela je s seboj kos mesa in steklenico vina in odšla iz Šobra, kjer je stanovala pri svoji materi, uslužbeni pri Kohlbergovih, proti mestu. Ko je prišla do posestva posestnice Poldenkove v Kamniškem jarku, ji je nenadoma stopil nasproti njen mož, ki je tam čakal nanjo v zasedi. Ljudem, ki so ga videli in ga vprašali, kaj tam dela, je celo grozil.

Kaj se je potem odigralo med zakon-

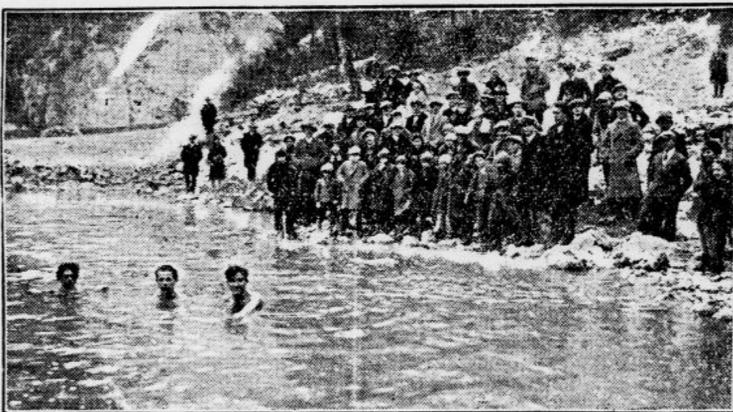
cema, bo šele dognala preiskava. Domneva se, da je zopet prišlo do ostrega spora, tekoma katerega je Kušer v razburjenosti in izgubi razsodnosti zagrabil samokres ter ustrelil na ženo. Kušerjeva se je z glasnim krikom zgrudila na tla in je obležala nezavestna. Zadata je bila v srce.

Ko je videl Kušer ženo v zadnjih zdihljajih, jo je začel strastno poljubljaj, čim pa je izdihnila je pobegnul v gozd in se sedaj najbrž skriva kje v Mariboru. O dogodku so bili obveščeni orožniška postaja v Mariboru, državno pravdnštvo in policija.

Truplo ustreljene Kušerjeve so prepegljali v mrtvašnico v Kamnico, kjer bo jutri raztelesen, da ugotovijo pravi vzrok smrti. Ana Kušerjeva je bila nezakonska hči, kakor tudi vsi njeni bratje in sestre. Njena mati je uslužbenka kot dekla na Kohlbergovem posestvu v Šobru. Zanimivo je, da je bil pokojni brat Rudolf Kovač pred mariborskim sodiščem 17. aprila 1930 zaradi znanega roparskega umora gostilničarja Rudolfa Kanclerja na poti iz Kamnice proti Sv. Križu in Mariboru, obsojen na 14 let težke ječe.

Do sedaj se ni znano, če je morilec žene že v rokah pravice. Ni tudi izključeno, da si je morda v obupu tudi sam vzel življenje.

»Savski ptiči« v svojem elementu

Zagorje, 13. januarja.

»Gospod, ali nas boste slikali?« me je zadnjič pobarjal Burkelje Jože, tisti, ki je že tri ljudi potegnul iz deroče Save — za enega je celo od banske uprave dobil 400 Din nagrade.

»Veš kaj, kar k fotografu Kočarju stopi, za legitimacije.«

»Ne za legitimacije. V Savo se bomo šli kopat. Za spomin bi imeli.« Da se on, pa Žagarjev Tone, in Godlarjev Miro koplejo že vso zimo, nič da jim ne stri in kako da jih užge, kadar planejo v »frišno« Savo. O, koliko Save smo že preobrnili in koliko je bomo še. Pa zagotovo pridite, nimaš »buišga«, — se je poslovil, prav po zagorsko. Seveda sem prišel. In še kakih sto se jih je nabralo, brez reklame kajpak senza-

cija. Zunaj sneg in mrzlo, da je kar pokalo.

»Le povejte nam, kje je še kakšna bolj frišna vodka«, so nas obgovarjali, ko so se v kopalnih hlačah že do pasu v vodi knajpali — takoj jo gremo poizkusit. Tisti Nemci, ki smo jih videli v časopisih, so se kopali v toplejši vodi ko mi, pod ledom je voda toplejša. Juh! — in so pljusnili v ledeno tokavo. Gledalci v smeh in je bilo šaljivih in priznanja polnih komentarjev ua koše. »Glejte jih savske ptiče!«

Kakor poleti: prekopicavali so se, plivali v valovih tam kjer je večkrat čez glavo, in še čez bi jo usuli, če bi jim ne ubranili svarilni klici z brega. Po osmih minutah krepke kopeli, so jo z obliko pod pazduho, rdeči ko raki, ucvrli v bližnjo hišico, kjer jim je Pavšnarjeva mamica skuhal čaja

Danes premiera! Greta Garbo

govori nemški v prekrasnem govorečem filmu

:: Ana :: CHRISTIE

Globoko pretresljivo!

Sodelujejo še

Theo Shall in H. Junkermann

Razen tega najnovejši Paramountov zvočni tehnik!

Predstave ob 4., 7. in 9. zvečer!

Predprodaja vstopnic od 11. do pol 13. ure.

Elitni kino Matica
Telefon 2124.

Pol ure pozneje so jo že pobirali v Zagorje, brez plaščev, z odvihanimi ovratniki — šampijoni ponosni.

»Kdaj se bomo šli spet kopat?« so se pomnenkovali.

»Vsak dan en cenk, da se bomo utrdili za poletje.« — Da bi jih šent. Res pravi savski ptiči.

Žrtev zagonetnega zločina

Novo mesto, 13. januarja. Pred tremi tedni smo poročali, da so našli kmetje vrh Golobinjaka 20-letnega kmečkega fanta Antona Jarca z Malega vrha pri Mirni peči mrtvega. Ker so domačini sodili, da je fant zaradi užitega alkohola in ostrega mraza zmrznul, so ga dali starši po običajnem mrliškega pregledu pokopati. Kmalu nato pa se je razširila v okolici vest, da pokojnik ni postal žrtev mraza, temveč da je bil napaden in ubit.

Zaradi teh govoric je dalo novomeško državno pravdnštvo truplo ekshumirati. V ta namen se je sestala v soboto popoldne v mirnopeški mrtvašnici sodno-zdravniška komisija, ki je truplo obducirala. Komisija, ki so jo tvorili preiskovalni sodnik g. Prijatelj, sreski sanitetni referent dr. Gregorič, dr. M. Polensak in zapisnikar dr. Gruđen, je po raztelesenju trupla ugotovila, da je bil pokojni Jarc udarjen preko desne senčnice z nekim topim predmetom s tako silo, da je počila lobanja v dolžini 6 cm, kar je povzročilo notranjo krvavitve in takojšnjo smrt. Ubijalca zasleduje orožništvo in ga bo baje v kratkem razkrinkalo.

Konec »montafončka«

Litija, 13. januarja. V dolenskih krajih je že precej časa izredna zanimivost debeli volček tam doif pod Catežem — Minin »montafonček«. Zanj so se posebno zanimali mesarji in vsak si je prizadeval, da bi spravil enkrat na svojo tehtnico pitanega volčka. Mina pa se ni dala omehečati ne od lepih besed in ne od vabljenega števila jurjev. Nikakor se ni hotela ločiti od svojega vola, šele sedaj, ko se je tako zredil, da se ni mogel ganiti je začela misliti na ločitev. O »montafončku« smo že nekajkrat poročali in zlasti zadnje poročilo o njem je zopet napotilo mesarje, da so obiskali Minin. Pri Teranovih so si mesarji iz vseh krajev kar podajali kljuko iz roke v roko in na miru so se razkazovale debele listnice. Nevarna montafončkova debelost in mesarske ponudbe so končno le storile svoje. Udarili so in montafonček je dobil novega gospodarja. Seveda ne za dolgo. Mlinarica Mina se je težko odločila za prodajo. Orjaškega vola je kupil za neko ljubljansko mesarsko trgovko znani Snelbert iz Cerovec g. Fenc. Po mnenju mesarskih strokovnjakov je vol še težji, kakor smo zadnjič poročali in ne bo dosti

Razne tatvine

Ljubljana, 13. januarja.

— Koga sumite, da je storil to? — Najbrže bo pravi tisti, no tisti mladi človek, ki smo ga videli že pred dnevi stikati okrog hiše. Obnašal se je tako sumljivo. Gledal je kakor ris, nato pa skrll glavo v sukno. Videti je bilo samo čepico in siv šal za vratom. I, seveda ta bo pravi.« Taki so ponavadi opisi tatov, ki se klatijo okrog hiš podnevi in zvečer. Včasih pripovedujejo oškodovanci spet, da je bil osumljenec starejši možakar, ki je prišel v hišo in prosil okrog strank mlačičine, ki jo je v nekaterih primerih dobil v drugih pa ne.

Policijski organi, ki se trudijo okrog po mestu, imajo tudi s takimi malimi tatvinami obilo dela. Celu največ dela, a se se jim zlikovci največkrat izmuznejo, da se vjamejo v past lede kdaj pozneje, največkrat čisto slučajno ali pa ob priliki večjih racij. Medtem pa pohajkujejo tati vi po mestu čisto brezskrbno in »sneajo« v stanovanjih suknje in drugo obleko, kraje doje perunino, odbijajo kljuko od vrat in splot odnašajo vse, kar jim pride pod roko in kar ni zanje pretežko.

Služkinja Marija J. ima dobro srce in v tem sru je velko usmiljenja do trpečega bližnjega. Predsnočnim jim je šla po Dunajski cesti, ko se je nenkrat tik gostilne pri Šestici zgrudil pred njo na tla neki onemogel dijak. Priskočili so takoj ljudje, a tudi Marija J. ni držala rok križem. Hitro je spravila svojo ročno torbico na okno omenjene gostilne in pomagala dvigniti onemoglega fanta pokonci ter ga spravljati na noge. Medtem seveda ni mogla paziti na svojo torbico na oknu, za to pa jo je spazil neznan tat, ki se je tudi pojavil v gneči ter izginil z njo. To reč tudi pri delih usmiljenja je treba bi previden.

Trgovka Angela G. na Starem trgu je razobesila pred svojo trgovino tako čeden par moških, rjavih čevljev, da si ni mogel neznan tat, da jih ne bi snel. Pozabil pa jih je seveda plačati.

Mehanični vajence Blaž Stele se je pomudil predvčeršnjim čisto kratek čas v Verovškovi trgovini na Dunajski cesti, kjer je prislonil svoje 800 Din vredno kolo znamke »Peugeot« zunaj. Kolo pa je takoj zasedel že oprezajoči tat koles in izginil iz mesta. Ukradeno kolo je seveda da kje prodal za mal denar in morda sedaj že spet čaka ugodne prilike nekje v mestu.

Gostilničar Anton R. v Staničevi ulici 2 je spravil v nedeljo zvečer par 250 Din vrednih gorskih čevljev v prlični veži. Prišel pa je ponoči ali morda že na večer nevaren pohajkovelec in obul gostilničarjeve čevlje. Sploh se tatovi radi preoblačijo in preobnavajo. O takih njihovih navadah bi znal povedati tudi šofer France K., ki se je v nedeljo pomudil s svojim vozom nekaj časa pred grščem Ilirije na Celovski cesti. Odstranil se je le za hip, a nato že ni več našel v vozu svojega 600 dinarjev vrednega usnjatega sukničja, ki je bil obit tudi s tolimi zajčjimi kožami. Pač pa je ležal v stran avtomobila močno razcefran »rekele«, ki ga je tam pustil za čuda urni tat.

Krajejo pa ljudje tudi druge stvari in ne samo obleke ter slinčih predmetov. O. ne. Posestnikoma Ivanu Struklju v Dravskih 204 so tatovi odnesli tudi sesaki od vodnjakov, tako da sta morala naslednji dan iskati vodo pri sosedih. Vse našteje tatvine pa zaenkrat spet so niso pojasnjene in ni o storilcih ne duha ne sluha.

KULTURNI PREGLED

Koncert Zagrebškega kvarteta

V ponedeljek zvečer se nam je po daljšem presledku v Filharmoniji iznova predstavil Zagrebški kvartet (Ladislav Miranov, Milan Graf, Dragutin Arany, Umberto Fabbri) v tako odlični formi, da bi zaslužil najširšega zanimanja in pozornosti naše glasbene publike. Stirje zreli umetniki so v Zagrebškem kvartetu združeni v muzikalni ansambel, ki se odlikuje z redko akuratom izdelano vigranostjo in enodušnostjo, z lepo zvočno kulturo in nasičenostjo tona, z visoko inteligentno interpretacijo, ki se ji moderna smer celo ugodneje prilaga kot tradicija v programu in zopet slovanska glasba bolj, kot katerakoli druga. Zdi se mi, da bomo v Zagrebškem kvartetu imeli komorno udruženje, ki bo s srečno roko propagiralo našo jugoslovensko muziko v svetu ter ji tako tudi pripomoglo do širšega razuma in priznanja. Ne vem sicer, kje tiči vzrok manj povoljnega obiska ponedeljkovega koncerta, morda deloma v nedeljskem koncertu GI. Matica, morda v plesni sezoni, morda v pišem številu za komorno muziko zadostno vzvojene publike, morda bo že to ali ono. Zatoštno je, da tako mladi dvorane, kol je filharmonična, ne moremo narodoljni klub zadostni reklami in celo klub prvostvornemu glasbenemu dogodku, kajti Zagrebški kvartet je izvajal delo domačina, komponista L. M. Škerjanca »Sonatina da camera«, kar bi že samo ob sebi moralo biti dovolj privlačno. Isti Zagrebški kvartet je z istim programom imel doma v Zagrebu nabito polno dvorano in izreden, vsesplošen uspeh. Kot prvo točko sporeda smo slišali Bo-

cherinijev godalni kvartet op. 10./2. v d-molu v treh stvkih. Boccherini je sodobnik Haydna, vendar pa ni ustvarjal svoje simfonije in kvartete pod njegovim vplivom, kakor marsikateri tednji sodobnik. Preprost je, lahko umljiv, prijetno melodičen v svoji starotalijanski muziki, primitiven, enostaven.

Škerjančeve »Sonatine da camera« proizvedla je bila v Pragi, pred nekaj leti menda, drugič je bila nedavno izvajana v Zagrebu in sedaj doma. Z njo podaja Škerjanec močno probo svojega izrednega, v prvi vrsti komornega glasbenega talenta. Filistrozna, površno glasbeno izobražena publika bo morda to, od prvega do zadnjega takta zanimivo delo skeptično poslušala — če zamore tako reči — po strani, ker je vajena slišati od Škerjanca mehko-be polne melodične in nekake žensstvene nežnosti, dočim je v Sonatini mnogo trpkosti, poleg lirike krepka dramatika, močna eksplozivnost in krepak temperament. Škerjanec ni nikoli v zadregi, njegov glasbeni govor tebe gladko in vedno ve kaj novega zanimivega povedati, a dasi se, kot to n. pr. zahteva glasbena forma, ponavlja, stori to vedno na nov, zanimiv način. Njegov godalni stavek zveni apartno, je fino in čisto izdelan, odlikuje ga zlasti plastična tematika, ves je kontrapunktno pretekan, v vsakem taktu, v vsakem tonu je zastopan osebn. Pestre barve njegove muzike, in terasntna, fina koncepcija in ne v poslednji vrsti izredna tehnična kompozitorna spretnost uvrščajo Škerjanca med naše najmočnejše komponiste komorno glasbenih del. Zagrebški kvartet se je s posebno vne-

mo in čvrstim navdušenjem poglobil v delo ter ga podal z elanom in ognjem, tako, da je sebi in komponistu pridobil prvo mesto na tem večeru. Publika je izvajalce zopet in zopet nagradila z dolgotrajnim ploskom. Kot sklepno točko je kvartet odsviral znani in priljubljeni Dvorakov takozvani ameriški kvartet op. 96 v štirih stvkih. Tudi v njem se kaže Dvorak kot največji reprezentant češke komorne muzike, ki je črpala bogastvo svoje glasbene invencije iz naroda, ki pa si je vendar priboril častno mesto na višjih svetovnega glasbenega ustvarjanja.

Koncert Zagrebškega kvarteta je bil izredno lep in nepozaben glasbeni užitek.

Simfonija dr. J. Mandiča na angleškem koncertnem programu. Nikolaj Malko, danes eden najznamenitejših ruskih dirigentov je dirigiral z velikim uspehom II. simfonijo našega rojaka dr. J. Mandiča na koncertu v Glasgowu in v zadnjih dneh v Londonu. Angleška kritika skladbo zelo hvali. Dne 1. februarja bo ponovitev v Pragi pod taktirko skladatelja Jiraka. Dr. Mandič je eden redkih naših skladateljev, ki je prodir tako daleč v tujino in edini, čigar skladba se je izvajala pod odličnim dirigentom Malkom.

Is reviji. »Riječek« z dne 10. januarja je priobčila med drugim članek dr. J. V. Dvornikoviča »O haiduckim« ob priliki Povopitve knjige o haiduckim. Pisec kritično premetriva ta spis, vendar mu priznava značaj dragocene zgodovinske monografije. K. N. Milutinovič se na osnovi Seckovih študij bavi z vprašanjem zapadno rimskega cesarstva. Rečo Lovrič se v članku »Anglosasi osvojiše Prag« dotika zanimivega

POD POKROVITELJSTVOM
N. VEL. KRALJA

SLOVANSKI
— VEČER
XI. TABOR

17. JANUARJA 1931

Kdor fotografira
ima več od življenja!
Od Vaših tudi najmanjših plošč in
filmov vam napravi
POVEČAVE KANC
drogerija
LJUBLJANA MARIBOR

Domače vesti

Ljudsko štetje v marcu. V oddelku za državno statistiko se vrše priprave za ljudsko štetje v Jugoslaviji. Štetje bi se imelo izvršiti v noči od 31. decembra na 1. januarja t. l., ker pa je bilo treba urediti še mnoga vprašanja, ki so potrebna za točno in dobro štetje, se je preložilo na marec 1931. Dan pa se ni določeno. Šef državne statistike dr. Makso Birkovič bo v kratkem obiskal vsa večja mesta, da z zastopniki občin določijo podrobnosti za popis prebivalstva. To bo prvo ljudsko štetje v naši državi, ki se bo izvršilo na podlagi enotnega zakona po istih metodah v vsej državi, dočim se je izvršil popis iz leta 1921. na podlagi pokrajinskih zakonov, ki so bili različni.

Božične počitnice. Kr. banska uprava pojasnjuje na razna vprašanja glede trajanja letošnjih božičnih počitnic, da je 15. januar vstet v dobo počitnic. Redni pouk na šolah se začne v petek, 16. t. m.

Konferenca poštinskih organizacij. V dnevi od 9. do 11. januarja se je v Zagrebu vršila širša konferenca zastopnikov vseh poštinskih službenecv Jugoslavije. Konferenca se je bavila z vprašanjem uedinjenja vseh organizacij in uslužbenecv v enotno organizacijo. Predlog za uedinjenje vseh organizacij je bil soglasno sprejet, nakar je konferenca razpravljala o težkih materialnih položajih poštinskih uslužbenecv. Ugotovilo se je, da je poštno osobje edmo v državni službeniški hierarhiji, ki doslej ni dobilo posebnih dodatkov, četudi je služba poštnege osobja težka in odgovorna. Konferenca je soglasno sklenila, da se odpošlje brzojavka Nj. Vel. kralju, s katero navdušeno pozdravlja njegove intencije za državo la narodno edinstvo, predsedniku vlade in resortnemu ministru s prošnjo, naj odponore težkemu stanju poštnege osobja z uredbo za posebne dodatke. Konferenca je končno sprejela važne sklepe glede pospeševanja moralnih in materialnih interesov poštnege osobja ter za napredek enotne organizacije.

Letošnje vojaške vaje. V smislu kraljevega ukaza z dne 1. t. m. bodo na letošnje vojaške vaje pozvani, v kolikor bo to potrebno, rezervni oficirji, rezervni vojaški uradniki, obvezniki in vozaški oddelki.

Samo dva železniška razreda. V nekaterih državah so že odpravili prvi železniški razred zaradi njenosti. Sedaj se tudi v našem ministrtvu prometa proučuje vprašanje, ali naj se uvedeta samo dva razreda: eden z melkimi in drugi s trdimi sedeži.

Občni zbor društva konceptnih uradnikov politične uprave iz Slovenije se bo vršil dne 17. t. m. ob 16. v knjižnični dvorani palače kr. banske uprave v Ljubljani.

Društvo učiteljc v Mariboru objavlja, da se je po sklepu občnega zbora združilo z Društvom učiteljc v Ljubljani. S tem preide tudi društveno imetje v posest društva v Ljubljani.

V Hrvaškem prirodoslovnem društvu v Zagrebu se bo v ponedeljek 19. t. m. zvečer, vršil fizikalno-kemijski kolokvij. Predavjal bo univ. prof. dr. Makso Samec iz Ljubljane o temi: Koloidne lastnosti kot izraz kemične konstitucije. Predavanje bo v kemijskem laboratoriju na Maruličevem trgu 20.

Sola v Skornju pri Vitanju kjer je dostoj župnik Skvarča vršil zaslišni pouk, je dobila te dni kvalificirano učno moč v osebi absolvirane učiteljice Karla Vovka, ki je imenovana tudi za šolskega upravitelja.

Službo mestnega upravitelja razpisuje

mestna občina ptujska. Za to mesto se zahteva izobrazba srednje tehnične šole, večletna praksa in starost okoli 30 let. Prednost imajo prosilci, ki so bili v samoupravni službi že zaposleni. Prošnje s potrebnimi dokazili naj se vložijo pri mestnem načelnstvu v Ptuj najkasneje do 1. februarja.

Na svetovni razstavi v Parizu je sodeloval tudi naš znani veleindustrialec g. Peter Teslić iz Siska s svojo, že tudi izven mej naše države znano zdravilno siraško mineralno vodo. Strokovnjaki v Parizu so pokušali vodo in z analizo ugotovili, da je izredno zdravilna, ter v tem pogledu soglašajo z ostalimi svetovnimi strokovnjaki in razen tega poudarjajo, da je ta voda izvrstna namizna pijača. Razstavni prostor siraške mineralne vode je bil venomer poln občinstva, ki je vodo okušalo in soglasno hvalilo njen izvrstni okus. Zirnja razstave je odlikovala g. Petra Teslića z najvišjim možnim odlikovanjem in sicer s častnim pokalom, zlato kolajno in diploma — vse to v znak priznanja izredne zdravilnosti in izvrstnega okusa siraške mineralne vode. Čestitkam g. Teslića se pridružuje tudi naša!

Zaradi umobolnosti preklcan. S sklepom okrajnega sodišča v Kostanjevici je bil Franc Dolinar, posestnik v Veliki Dolini, zaradi umobolnosti popolnoma preklcan. Tak preklcanec je glede svoje zmožnosti za dejanja enak otroku pred dovršenim sedmim letom. Imovina preklcanca se upravlja po predpisih občega državljankega zakonika o varuhovi upravi imovine.

Ročaj žlice je podedel v zaporu. Iz zaporov celjskega okrožnega sodišča so večerj popoldne pripeljali v ljubljansko bolnico 20letnega mehanika Albina S., ki si je v samomirnem namenu prizadejal čudno poškodbo. Pant, ki je sedel v zaporu zaradi nepoštenosti, je bil zadnje dni zelo potr. Govoril je je malo, večerj jutraj pa je jel tožiti o silnih bolečinah v želodcu in črevah. Pazniki so ga jeli spraševati, kaj mu je, a fant tega ni hotel povedati. Šele čez čas je eden izmed paznikov opazil, da manjka pri jetnikovi žlici ročaj. Mladega jetnika so takoj zaslišali in res je po daljšem oklevanju priznal, da je v samomirnem namenu ročaj pogoltnil. V splošni bolnici bodo Albina sedaj operirali in mu odstranili pločevinasti ročaj iz želodca.

Poskus samomora. V Zagrebu je predvečerašnjim skušala izvršiti samomor gospodinja Antonija Rundekova, doma iz Maribora. Prerezala si je žile na levi roki. Reševalno društvo jo je prepeljalo v bolnico usmiljenih sester. Njeno stanje je precej nevarno.

Krvava tragedija se je v nedeljo odigrala v Trzinu pri Splitu. Delavec Martin Buble se je kot vdovec s tremi otroki vnovič oženil. Ker je žena zrasla z otroci iz prvega zakona, je med zakonoma večkrat prišlo do prijepa. Tako tudi v nedeljo zvečer. Žena je v razburjenju zgrabila veliki kuhinjski nož ter zabodla z njim enega otroka, možu pa je zadala trinaest težkih poškodb. Prepeljali so ga v bolnico, kjer se bori s smrtjo. Morilka je bila aretirana.

Družba sv. Cirila in Metoda je prejela od moške podružnice v Šiški 60 Din in od ženske tudi 60 Din skupaj 120 Din, ki so se nabrali v nabiralnikih v Šiški. Hvala!

Ziva divjačina. Lovska zadruga v Ljubljani razpošljila divje zajce, par po 210 Din. Zive poljske jerebice par po 125 Din. Franko oddajna postaja. Naročila se sprejemajo samo še do 20. t. m.

ITO zobna pasta najboljša!
Obledela obleke barva v različnih barvah in plistra tovarna Jos. Reich.
Spela: Kam pa v soboto? — Tone: V soboto greva pa v Trzič na VII. planinski diranda!

Iz Ljubljane
— Danes premijera fantastičnega vefilma »20.000 milj pod morjem«. Opozarjamo občinstvo, da bo predvajala danes ZKD v prostorih kina »Ljubljanski Dvori« premiero zvočnega vefilma v naravnih barvah »20.000 milj pod morjem«, ki je bil izdelan po znanem romanu Jules Vernea. Film nas pelje v kraljestvo morskih globin in nam predočuje tamošnje prebivalce, strašne skrivnostne nestvore, katerih se ne bi mogla sicer predstavljati najboljša človeška fantazija. Grandiozno in zelo poučno filmsko delo priporočamo v ogled. Predstave se bodo vršile danes, jutri in v petek dnevno ob 16., pol 20, in 21. Ker vlada za film veliko zanimanje, priporočamo občinstvu, da si vstopnice nabavi v predprodaji, danes od 11. dop. dalje. Cene so zelo nizke.

Iz gledališča. V drami bodo drevi ponovili za red B. Balzacovo komedijo »Mercedet«. Premijera in prva repriza Golieve vesele pravljice sta bili popolnoma razprodani. Pri nedeljski popoldanski predstavi so cele vrste ljudi odhajale, ker niso mogli več dobiti vstopnic. Zato se ponovi ta pravljica jutri ob 20, pri običajnih dramskih cenah. »Hasanaginica« z g. Thierryjevo se ponovi v operi drevi za red A. »Wertherja« pa bodo ponovili jutri zvečer. Pridhodnji teden bo gostoval v naši operi g. Julij Betetto, ki deluje na monakovski Veliki operi kot prvi basist. V Ljubljani bo nastopil v Thomasovi operi »Mignon« in Mozartovi operi »Così fan tutte«.

Vseuč. prof. dr. A. Gosar bo danes ob 18. v zbornični dvorani univerze na-

daljeval svoj ciklus javnih predavanj o socioloških in ekonomskih osnovah moderne družabne reforme.

41. redna glavna skupščina društva »Pravnika« se bo vršila v sredo 28. t. m. v ljubljanski pravosodni palači št. 79 točno ob 18. Dnevni red obsega poročilo odbora in revizorjev, izpremembo pravil, volitve načelnika, odbornikov in preglednikov ter slučajnosti. K obliini udeležbi vabi odbor.

Reprezentančni ples, ki ga prirede slušatelji Aleksandrove univerze pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra I., bo 31. t. m. v dvorani Uniona.

XI. Slovanski večer 17. t. m. na Taboru pod najvišjim pokroviteljstvom Njeg. Vel. kralja bo ena najljepših prireditvev ne samo v Ljubljani, ampak v vsej dravski banovini. Vabila so že razposlana, kder bi ga pomotoma ne prejel, naj ga reklamira na JNAD »Jadrans«, Tomanova 3, ali tel. št. 29-74, vsak dan od 10. do 12.

Akademski pevski zbor poziva vse člane, da se udeležijo izrednega občnega zbora v četrtek, 15. t. m. ob 20. Ker gre za ugotovitev članstva, je udeležba obvezna. nujno zadržani člani se morajo do obč. zbora pisмено opravičiti.

Dobrovoljci imajo svoj redni občni zbor v soboto dne 17. t. m. ob 20. pri »Činokoletu«. Važno za vse! Odbor.

Novi grobovi. V Ljubljani je premilnil konvencijani zobni tehnik g. Leon Kralj. Pogreb pokojnika bo v četrtek ob 16. uri. Bodi mu ohranjen blag spomin, žaljuočim naše sozajet!

Kaj vse ljudje izgubljajo in pozabljajo. V drugi polovici decembra so bili policiji izročeni naslednji najdeni predmeti: zlat prstan s 4 belimi in 2 rdečima kamnoma, moška ura z double - verzičco, damška ura, zlat prstan in srebrna ovratna verzičca z obeskom, na katerem sta črki: N. B., dalje zlata ženska zapestnica, kolesna zračna sesalca, prebričja za spenjanje spisov, pes volčje pasme ter žametasta ročna torbica s 73 Din in drugimi predmeti. V železniških vozovih so bili najdeni ti-le predmeti: 7 dežnikov, 4 palice, rokavica, škafija ročnih del, otroška lopica, otroški sukničji, aktovka s spisi, 2 para galoš, zavitek stare obleke, vrečica lipovega cvetja, nahrbtnik s šolskimi potrebščinami, pripovedna knjiga, volnen šal, moški klobuk, lonce, steklenica za med, žaga in 3 čepice. Istocasno pa so bili policiji prijavljeni naslednji izgubljeni predmeti: listnica s 170 Din, denarnica s 60 Din, denarnica z 38 Din, ključem in računi na ime Pavle Sežunove, listnica z uradniško legitimacijo, izdano od sreskega načelstva v Novem mestu in 700 Din gotovine, mala vrečica s 30 Din in pisnom v francoskem jeziku, ročna torbica s 3000 Din in mošnjičkom z 10 srebrnimi šilinci, ročna torbica z 12 Din, denarnica z 1150 Din, zlata ženska ura, zlat prstan z briljantom in zlata zapestnica.

Nesreča otroka na drsalščici. Na drsalščici hirijske vlada od jutra do večera živahno vrvenje. Prav mnogo je tudi malih otrok, ki se strumno poskušajo z odraslimi Seveda se nudi gledalcem tudi mnogo komičnih prizorov a se pripeti tudi in tam tudi kaka manjša nezgoda. Resnejših nezgod letos še ni bilo. Edmo večerj dopolne je neki drsalec po nesreči udaril z drsalco 5-letnega Valija Samca, sina trgovca z Mestnega trga. Poškodovanega otroka so z reševalnim vozom prepeljali v splošno bolnico.

Kamen mu je zlomil nogo. Brezposelni čevljarjski pomočnik Ivan Volc z Viča je bil večerj dopolne zaposlen s prelaganjem nekih kamnov v bližini Gaslinjeva doma. Pri tem pa mu je padel težak kamen na levo nogo in mu jo zlomil pod kolenom. Ponesrečenca so prepeljali v bolnico.

Nesreče in nezgode. 23letni kmečki fant Franca Alauf iz Resnice pri Dobrnju je te dni kral doma prašiča. Pri delu pa mu

TUDI VAS ŽEJA
po užitku. Užitek si lahko pripravite, ako dodate vodi za pranje in koproje ISLA EAU DE COLOGNE »opalno sol«, ISLA CHYPRE kopalno sol in ISLA KONIFEREN kopalno sol, proizvode kopalnišča Is. ni. Te soli Vas bodo osvežile in okrepile! In vam podale mladeniško svežost in izgled. Zahtevajte izrečno ISLA kopalne soli!

Živa divjačina
Lovska zadruga v Ljubljani razpošljila divje zajce par Din 210.—, zive poljske jerebice Din 125.— franko oddajna postaja. Naročila se sprejemajo samo še do 20. t. m. 2045

NAPREDEK V MEDICINI!
Pri bolečinah v sklepih in udih kakor pri prehladu jemljejo mnogi ljudje Togat-tablete. Togat odgovarja modernemu mišljenju in predstavlja novost in na predek v zdravljenju Togat je preizkušn na mnogoterih klinikah in bolnicah in se potrjuje njegovo odlično učinkovna nje celo v zastarelih slučajih. v katerih druga sredstva niso pomagala. Togat učinkuje naglo in sigurno proti revmatizmu, protinu, ishljasiu, hripi živčnih bolečinah in glavobolu. Togat učinkuje takoj in je popolnoma neškodljiv za želodec, srce in ostale organe. En polkus je v Vašem lastnem interesu. Vsaka lekarna ima Togat-tablete v zalogi in vam jih more najhitreje dobaviti. 17130

je nenadoma spodrsni nož in mladenič se je močno vrezal v levo roko. Za rano se prvotno ni zmenil. Kmalu pa mu je priček otekan in šele tedaj se je zavedel, da gre za zastrupljenje, zaradi česar se je večera podal v ljubljansko bolnico. — V splošno bolnico so večerj pripeljali tudi 15letnega sina posestnika Josipa Ogorela iz Sodra žice, ki je 11. t. m. padel doma na cementnem tlaku in si zlomil levo roko. — Enake nesreče je doživela dveletna Olga Kastelečeva iz Velikega Gabra. Padla je doma v klopi in obležala z zlomljeno levo roko.

Nesramnost in zloba brez primere Smočji okrog 18.23 je zazvonil telefon na reševalni postaji, nakar je prišel neznan moški glas med jokom klicati na pomoč gasilce. Glas je v pretrganih besedah prosil nujne odpomoci, češ, da gori v Agnolovi delavnici na Dunajski cesti. Gasilci so bili seveda takoj pripravljeni in so se nemudoma odpeljali na Dunajsko cesto s treskimi vozom. Že popreje pa so z reševalne postaje telefonično vprašali v trgovini Agnola, če je nevarnost res tako velika, zvedeli pa so seveda, da tam sploh ni ognja in da jih je najbrž nekdo potegnul. Tudi gasilci z vozom so se takoj nato vrnili — Torej gasilci, reševalci, ki stote v službi in neprestani pripravljenosti za primer nesreče ali ognja so bili — potegnjeni. Take šale si lahko dovoljuje pač samo kak abnormalež, pijana muha, ki prav nič ne premišli svojega dejanja. Kaj pa če bi ob imenovanem času res nekje izbruhnil velik požar, potegnjeni gasilci pa bi bili z vozom nekje na iskanju ognja, ki ga ni. — V zadevi je uvedena stroga preiskava in bo storilec prav gotovo odkrit. Če ne danes pa jutri ali pozneje. Ta pa naj se pripravi, kajti ne bo kaznovan samo policijsko ali na sodišču, marveč ga bodo znali počutiti o tem, kaj in kaj ni prav, tudi ljudje sami.

Moški dežnik je bil najden v mestni posvetovalnici pri mestnem načelnstvu v Ljubljani. Dobi se istotam.

Iz Celja
— **Poziv delodajalcem.** Davčna uprava v Celju razglasi: Vsi delodajalci brez izjeme, ki plačujejo uslužbenecv davek v gotovini ali v markicah, morajo predložiti vse davčne knjizice svojih nastavljenecv do konca januarja 1931, semkaj v kontrolo. Vsi delodajalci, ki se pozivu ne bi odzvali, zapadejo kazni po čl. 138. zakona o neposrednih davkih.

Pri ekspozituri borze dela v Celju je v prejšnjem tednu delo 60 oseb (43 moških in 17 žensk) iz prejšnjega tedna je preostalo 542 oseb (398 moških in 144 žensk) delo je bilo ponudeno za 39 oseb (23 moških in 16 žensk) posredovanje je bilo izvršeno za 23 oseb (14 moških in 9 žensk) odpadlo je 5 oseb (3 moški in 2 ženski), ob koncu tedna je ostalo v evidenci 574 oseb (424 moških in 150 žensk).

Redež križ v Celju bo imel občni zbor v četrtek 22. t. m. ob 18. v posvetovalnici magistrata. Vabljeni so vsi, ki se zanimajo za delovanje Rdečega križa.

Plesni venček sokolske plesne šole bo v soboto zvečer v gornjih prostorih Narodnega doma. To bo obenem tudi 10-letni jubilej sokolskih plesnih venčkov v Celju. Igral bo orkester »Merkur« iz Ljubljane, plesje pa bo vodil znan ljubljanski plesni učitelj g. Černe. Obleka promenadna. Posebnih vabil ni.

Nov trgovski obrat v Gaberju. Gosp. Adolf Gracer je za. rosil za obrtno oblastveno dovoljenje za podružnico trgovine z mešanim blagom v Gaberju 172. Komisijska poizvedba in obravnava bo v ponedeljek 19. t. m. s sestankom ob 16. na licu mesta.

Nezgodna z avtomobilom. V Stopniku pri Prekopi je v ponedeljek podrl neki avto 19-letnega posestnikovega sina Ivana Gomilarja in ga zadel z blatnikom v glavo. Gomilar je dobil občutne poškodbe na obrazu in desni nogi. Prepeljali so ga v celjsko bolnico.

Ogenj na Lavi. Predvečerašnjim okrog pol 8. zjutraj je nastal ogenj na podstrešju hiše pekoveškega mojstra g. Josipa Kirbischa na Lavi št. 26. Stanovalci so ogenj kmalu pogasili. Celjski gasilci so bili takoj alarmirani, a jim ni bilo več treba intervencije. Ogenj je nastal najbrž zaradi nepravilnosti kakega stanovalca. Kakor znano, je nastal nedavno ogenj tudi nad skladiščem v hiši g. Kirbischa v mestu, vendar pa so tudi ta ogenj pravočasno opazili in pogasili.

Dve izgubi. Sofer g. Osvald Ramskugler je izgubil te dni 250 Din vreden navijačnik za avto, ga. Greta Igarjeva pa 400 Din vredno zlato zapestnico.

Mestni kino ostane še danes in jutri zaprt. V petek ob 20.30 premijera zvočnega vefilma »Hadži Murat« (Belii vrag) z Ivanom Možuhiinom v glavni vlogi.

Iz Maribora
— **Mariborske knjižnice v decembru.** — Prošli mesec je Ljudska knjižnica v Mariboru znatno porasla. V 16 uradnih dneh je bilo izposojenih 831 članom 2360 knjig. Novih članov je pristopilo 58. — Knjižnica Delavske zbornice v Pokojniškem zavodu pa je izposodila 937 obiskovalcem 1696 knjig. Novih je pristopilo 36. Skupno sta izposodili obe knjižnici, ki sta največji javni knjižnici v Mariboru 4056 knjig. Obe knjižnici sta imeli v decembru kljub številnim praznikom znatno močnejši promet.

Iz šolske službe. Na mariborsko realno gimnazijo sta bila premeščena z realne gimnazije v Kočevju suplenta g. Arzen Rausch in Josip Potokar.

Iz gledališča. Jutri bo prva repriza žaloigre »Duh zemlje« (Lulu), ki je v svoji tragiki zelo učinkovito delo. Občinstvo naj zasede pet minut pred 20. svoje prostore. Sicer se ne more pričeti s predstavo. Pripravlja se premiera veezabavne burke »Odgodena noč«, ki bo v predpustnem času sigurno dobrodošla ljubiteljem nepristiljene zabave in zdravega smeha.

Denarna pomoč vojnim žrtvam. Kakor vsako leto, tako je krajevni odbor invalidske organizacije v Mariboru tudi lani

Varujte se angine poton

Panflavin pastil!

Z izdatnimi denarnimi podporami priskočil svojim najrevnejšim članom in njihovim družinam na pomoč. Cela vrsta članov e prejela enkratno podporo po 50—300 Din, skupno pa je bilo izdano v ta namen 5790 Din. Vrh tega je prispeval odbor za božičnico trboveljskih vojnih invalidov z večškanskimi družinami, ki so bili vsled redukcije obrata odpuščeni, 2960 Din. Sredstva za podporo je črpal odbor večinoma iz dobička tombole in prispevkov občinstva.

Društvo za podpiranje revnih učencev v Mariboru je obdarovalo za božič 664 gojencev osnovnih in meščanskih šol v Mariboru. Razdeljenih je bilo 336 oblačil, 340 parov čevljev, 230 komadov perila, 153 metrov blaga, 10 parov nogavic, 15 kap, 12 šalov in 65 žepnih rutic. Prispevali so: mestna občina 50.000 Din, banska uprava 5000 Din, v blagu in denarju pa še številni zasebniki trvdke in zavodi, katerim izreka odbor imenom obdarovanih otrok in njihovih staršev najtoplejšo zahvalo.

Narodna strokovna zveza, podružnica Maribor bo imela v nedeljo 18. t. m. ob 9. v gostilni »Pri Vipavcu«, Frankopanova ulica 10, svoj redni občni zbor po običajnem dnevnem redu.

Gledališka prireditvev Rdečega križa na Pobrežju. Pobreški diletantje so uprizorili v nedeljo »Zmešnjavo nad zmešnjavo«, burko v petih dejanjih. Pod režijo ge. Klemenčičeve so v teku enega tedna s par vajami igro naštudirali in jo pri nabito polni dvorani izborno iznesli. Vsa čast in priznanje vsem neutrudljivim gospodičinam in gospodom, ki skrbijo pobreskemu občinstvu za ceneno domačo zabavo in razvedrilo.

Mariborski smučarski klub priroč od 15. t. m. dalje v okolici Treh ribnikov smučarje tečaj za začetnike in za izvežbane smučarje. Prvi dan tečaja je v četrtek ter je zbralski pri paviljonu Treh ribnikov. Eventuelne informacije daje klubov tajnik v trgovini Stojec, Jurčičeva ulica št. 8.

Vprašanje gradnje carinarnice v Mariboru. V ponedeljek se je vršila na mestnem magistratu anketa glede vprašanja, kje naj se zgradi nova carinarnica. Anketa so prisostvovali zastopniki direktije državnih železnice v Ljubljani, obo šeta mariborskega kolodvora, zastopniki pošte in policije, trgovskega gremija ter raznih drugih interesentov. Na anketi je bilo predloženo vprašanje za zgraditev carinarnice na prostoru za poslopjem Pokojniškega zavoda. Izkazalo pa se je, da je ta prostor prejemajen in da zgradba na tem prostoru z tehničnimi vidikov ne pride v poštev. Končno je bilo sklenjeno, da se realizira prvotni načrt in sicer, da se zgradi carinarnica na kraju, kjer se nahaja sedaj. Kakor vse kaže, bo prišlo do sporazuma z vojaško upravo, ki je lastnica skladišča, ki je dosedaj služilo kot carinsko skladišče.

Pobijanje mladeničev, rojenih leta 1913. Vsi v Mariboru leta 1913. rojeni mladeniči ne glede na njih pristojnost, se pozivajo, da se zglase od 19. do 31. t. m. vse dni razen ob sobotah in nedeljah od 8. do 13. radi vpisa v vojno evidenco v mestnem vojaškem uradu na Slovinskem trgu 11, priložije desno. Vsak mora prnesti s seboj krstni list, domovinski list ali kakke druge dokumente. Mladeniče, ki so pristoini v Mariboru, a ne stanujejo v mestu, morajo prijaviti starši ali sorodniki. Kdor se pravočasno ne bo zglasil, bo kaznovan po vojaškem kazenskem zakonu.

Sobno streljanje priredi drevi v kletnem kegljišču Narodnega doma mariborska strelska družina.

Iz bioskopov. Grajski kino predvaja od srede dalje veliki senzacijski slager, prvi zvočni in govoreči Harry Plelov film: »On ali jaz« v nemškem jeziku. — Union kino predvaja do vključno nedelje 18. t. m. prvovestno rusko dramo »Haj Tanja« ali »Pot k sramotici« z Anno May Wongovo in Fran. nom Ledererjem. Sijajna vsebina in divno petje. — Apolo predvaja v soboto in nedeljo kriminalni film »Temni Dunaj« zelo napete vsebine.

Iz škofje Loke
— **Zastoj v lesni industriji.** Težka gospodarska kriza, ki se pojavlja vsepovsod, je nšla tudi v škofjelokem okraju močan odmev. Lesna industrija, s številnimi lesni mi trgovci, žagami, eksporterji in prekopčevalci lesa, ki so bili v Selski in Poljanski dolini kakor tudi v neposredni škofjeloškem vseh preteklih letih uspešni faktor prometa, je na stabilnem zastoju. V kolikor se kupčija sploh ni ustavila, postoj ji je v reduciranjem obsegu. Kmetje ne morejo prodati lesa, ki jim je bil vir dohodka za smotrno vzdrževanje gospodarstva. Neugodna doba se pozna na omejenem prevažanju in obratovanju v vseh predelnih cest, še posebno pa na škofjelokem kolodvoru.

Kulturni napredek Gabrka. Z prvo ritivjo novega, enonadstropnega šolskega poslopja v Gabrku nad Škofjo Loko se je kulturno življenje v tej, sicer dokaj zamrli vasi močno razbujalo. Dvorazredno posseča okoli 60 šolske mladine; vseletni šolski upravitelj g. Rado Grum in njegova soproga, učiteljica ga. Andreja, pa posvečata vso skrb in brigo napredku osamljenega naseja v Poljanski dolini. V obdobju dveh letih je bila ustnovljena Sadiarska in vrtnarska podružnica, ki stalno ureja predavanja. Leno je uspel sadni izbor Z v zornu poizrtvalnostjo so ustvarili gledališki oder. Za izobrazbo deklet skrbi gospodinja g. J. la: leno se razvija mešani pevski zbor Lotos sta na vidiku ustanovitve kmetijske nadaljevalne šole in knjižnice. Vse pa vodi delavska šolska dvojnica, ki ji je v zadostne prijazno umevanje krajevnega šolskega odbora. Šolski zgradba se priključil žebelniak, za ograjo je vse pripravljeno, zidana dvornica je že gotova. Z vnovičnim zanimanjem streme po napredku vsčani, ki vseskozi vneto poseščajo vaje, skušnje in predavanja. Šolska zgradba spada k občinu Zmenc, ki jo vodi zaslužni župan g. Beznik.

Kino Ideal
Premiera! Popolnoma novo!
Dvoboi v Sahari
Veleromantičen film o ljubezni na Arabskem. Senzacija! Pustolovščina!
BARRY NORTON
Ob 4., pol 8. in 9. zvečer.

Vremensko poročilo
Meteorološkega zavoda v Ljubljani
Številke za označo kraja pomenijo:
1 čas opazovanja 2 stanje barometra,
3 temperatura, 4 relativno vlažn. v %, 5 smer in brzina vetra, 6 oblačnost 1—10, 7 vrsta padavin 8 padavine v mm.
dne 13. januarja 1931.
Ljubljana: 7. 759.4, —1.6, 92, WSW 2, 10, —. —. Maribor: 7. 759.1, —5. 93, NW 2, 10, —. —. Mostar: 7. 756.4, 5, 83, NW 2, 10, dež. 3.0. Zagreb: 7. 759.8, —2. 84, mirno, 10, —. —. Beograd: 7. 760.5, —5. 95, mirno, 10, sneg. 1.0. Sarajevo: 7. 760.2, —4. 93, mirno, 10, sneg. 1.0. Skopje: 7. 762.7, —0.3, 92, mirno, 10, —. Kumbor: 7. 753.1, 15, 65, E 6, 10, dež. 5.0. Split: 7. 754.9, 8, 73, ENE 4, 10, dež. 0.4. Rab: 7. 756.1, 7, 75, N 6, 10, —. —. Vite: 7. 752.6, 5, 92, SE 14, 10, dež. 5.0.
Najvišja temperatura danes v Ljubljani 0.9, najnižja —2.8, v Mariboru —5, v Mostaru 4, v Zagrebu —3, v Beogradu —8, v Sarajevu —5, v Skopju —1.
Solnce vzhaja ob 7.36, zahaja ob 16.42, luna vzhaja ob 4.10, zahaja ob 12.28.

Iz Kranja

Občni zbor podružnice CMD se je vršil 9. t. m. ob 18. v Narodnem domu ob jako skromni udeležbi...

Zelena bratovščina je praznovala v soboto zvečer svoj vsakoletni predstorni praznik. V leno, z zelenimi in lovskimi insceniranimi okrašenimi sokolski tolovadnici se je vršil lovski ples...

Statistika tučev v minulnem letu je obiskalo naše mesto blizu 2200 tučev. Navidez je bilo Avstrijcev in Nemcev mnogo tu bl Čehov in Italijanov...

Avtobusni promet Družba Paar-Stravs naznanja, da se do nadaljnjega ukleno avtobusna zveza Kranj-Golnik zaradi snežnih neprijetnosti v nedeljo na odpravi...

Smučarski odsek Škola drvi ob 20 v Kneževski sobi Narodnega doma. Vsi in točno! Načelnik.

Z Jesenic

Cene mesa na Jesenicah in drugod. Prešli smo: Zadnje čase se v dnevnih mnogih čita, da so se v nekaterih krajih spričo težkih gospodarskih in socialnih razmer cen nekaterih živil, osobito mesa, znatno znižale...

K vlogam v hišo delavca Petra Koblarja, o katerem smo poročali zadnjič, dostavljamo, da so orožniki na podlagi indicij aretirali tovarniškega delavca L. T., ki je v družbi svoje žene izvršil vlom. Pri njih so našli orožnik 6800 Din, dočim sta 500 dinarjev med te mže zapravila...

Iz Novega mesta

Kmetijski šoli na Grmu se je vršila v soboto popoldne prva seja nove izvoljene odbora Sadržarsko - vrtnarskega društva za Novo mesto in okolico. Celotni odbor je sklepal o predlogu, da društvo vzame v zakup primerno zemljišče...

Prireditelj Zelezničarske jubilejne knjižnice v Sokolskem domu je uspela ne pričakovano dobro. Poleg izvrstnega aranžmana je k uspehu pripomogel zlasti Sentjokovski gledališki oder z izvrstno uprizorjeno burko 'Prostozidarja'.

Senaracija večera. V ponedeljek zvečer okoli 18. je razburil Novomeščane glas senaracije. Trje je hipoma napoñilno radovedno občinstvo. Prihiteli so vestni orožniki, privravel je gasilski avto, toda gorelo ni nikjer. Pomotoma je nastala, ker je neki pasant videl iz skladišča trgovca Kastelca v Kandiji hrbniti ekovi okno plamen in je takoj stekel na policijsko stražnico, kjer je državni stražnik na njegovo zahtevo odprl stiklo srene. V onem delu, kjer je hrbniti ognjen žubelji, ima svoj stan trgovčev hlapec. ki se je odpravil pri malem gasnarstvu.

V neželni smo pokonali ob veliki udeležbi občinstva mlado ženo mestnega vodovodnega instalatlerja g. E. Beleta. Usoda

je hotela, da so pred dnevi pokopali njeno ga brata Aljopa Vovka. Ko so se pogrebi vračali z njegovega pogreba, je Vovkova sestra v ženski bolnici umrjala in zvečer podlegla zavratni bolezni. Prizadeti rodbini naše sožalje.

Iz Ribnice

Iz občinske pisarne. Objavljen je seznam občanov, ki niso več državljanji, ker niso nad 30 let izpolnjevali domovinskih obveznosti. Vseh je 71, kar je vsak kakor za nas veliko število. Večina jih živi v Združenih državah severoameriških, dosti jih je tudi v Avstriji. Ostali pa so tako raztreseni, da skoro ni večjega kraja, kjer ne bi bilo Ribničana.

Upniki ribniškega cestnega odbora naj prijavijo svoje teriatve najkasneje do 31. t. m., ker se sicer pozneje ne bodo realizirale.

Kino Rdečega križa nas je v soboto zapustil in odšel v Velike Lašče, kjer bo ostal 14 dni in bo predvajal svoje filme v Sokolskem domu. K nam je prišel v početku oktobra in nam od tedaj predvajal precej dobrih filmov, ki jih je naše ljudstvo tudi v obliki udeležbi obdelalo. V decembru se je premestil v sokolskega telovadšnice v malo dvorano hotela Arko, kjer je imel zelo slab prostor, pa tudi slike so bile matine. Proti koncu se je obisk vedno zmanjševal, kar je hotelo vodstvo popraviti z znižanjem vstopnine in zboljševanjem filmov. Za priznake se mu je to doloma posrečilo, slabo pa je bilo ob delavskih veseleno na je zapustil pri nas simpatije. Kino je vodil g. Josip Kratil dobro in je vedno skrbel da so prišli gledalci na svoj račun. Vozniki so ostali še pri nas na telovadnici in bodo tam čez zimo, ker je prevoz sedaj zelo težaven.

V Višini

Na občnem zboru litijskega pevskega društva 'Luce' so bili v odbor izvoljeni za predsednika Jsgodič, za pevovodjo Perot, za namestnika Jeroh, za blaginico Simoničeva, za tainika Brill. Sklenilo se je nadalje, da se prične z rednimi pevskimi v jami vsak nedeledjek in četrtek ob 8. v hralski sobi. Ker bo prvva beseda vaia je v četrtek 15. t. m. vabimo vse, da se je čim večjim številu udeležijo.

Iz Zagorja

Pouk na obeh osnovnih šolah se začne v petek 16. t. m., na obrtni šoli pa v nedeljo za tem.

Iz Šoštanj

Občinski proračun občine Šoštanj - mesto izkazuje za leto 1931 764.134 Din izdatkov in 280.173 Din dohodkov. Priranjatijav v znesku 483.960 Din se bo ker iz donosa občinskih trošarin na alkoholne piiače in 100 odst. občinskih doliad na vse neposredne državne davke. Trošarina na 1 hl vina je 100 Din za 1 hl vinskega mošta 100 Din, za 1 hl piva 75 Din in za alkoholno stonjio drugih spiritalnih 10 Din. Dobitke trgovje gospodarstvo s 44.000 Din. Donosi glavne 1000 Din, pristojbin 6000 Din, javnih nazov 140.307 Din, med temi vodarina 360.000 Din. Razni dohodki so iz računani na 82.661 Din, izredni dohodki na 3000 Din, občinske davštine na 483.961 Din. Izdatki se delijo na gospodarstvo s 37.750 Din, upravo z 99.260 Din, javne 248.000 dinarjev, redarstvo 23.300 Din, javna dela 84.500 Din, zdravstvo 26.500 Din, ravne stroške 12.300 Din, socialno skrbstvo 31.729 dinarjev, prosveto 165.200 Din, kmetištvo 11.500 Din in izredne izdatke 34.396 Din.

Drsališče. Na prošno zimsko sportnega odseka tukajšnje podružnice SPD je železniška uprava slednjič preustila travnik v materialnem parku nasproti kolodvoru za drsališče. Naemina, ki jo mora odsek plačati železniški upravni za drsališče, izmaša komaj dobro desetino zneska, katerega je vrela natemnila za travnik, ko se je še oddaljal za pridobivanje ledu. Železniški upravni gre za naklonjenost zimskim sportnikom priznane. Šeštinski ljubitelji drsalnega sporta so obveščeni, da daje vse informacije glede uporabe drsalnega in prisrnikov za drsanje banoni uradnik gospod Ivo Svet.

Iz Poličan

II. planinski ples in sokolska maskerade. Prvi bo 1. februaria v vseh prostorih Baumanovega hotela v Peklu. Ker se bo vršil v prid nostonatno Božu, se pričakuje obilna udeležba. Sokolska maskerade na bo v vseh prostorih hotela g. Mahoriča na pustno soboto. Tudi mlado sokolsko društvo, ki ima še tko rokovo prazno blagajno, treba podpreti. Že sedaj si za maskerado oskrbite primerno kostume.

Nezgodna pri sankanju. V nedeljo so se sankali otraci, med njimi tudi deklica K. Ker se ni znała dobro ogibati, se je, hoteč se umakniti, pri tem z vsjo silo zaletela ob drevesni štor, kjer je stokalo oblezala. Pri zaletu ji je kožo z nose naravnost posnelo. Sankanje na tem mestu je precej nevarno. Sankanje je ozko in je takih štorov še več, zato posebno za manj izvečbene ni priporočljivo.

Izrebane srečke loterije Doma služkini.

Table with 2 columns: Dobitki po Din 50.-, 100.-, 150.-, 200.-, 250.-, 300.-, 350.-, 400.-, 450.-, 500.-, 550.-, 600.-, 650.-, 700.-, 750.-, 800.-, 850.-, 900.-, 950.-, 1000.-

Dobitki se bodo delili od 19. januarja do 19. februaria in sicer pri zadnji Služkinjski dom, Semeniška ul. 2. Po 19. februariju dobitki zapadejo Domu. - Ob zaključku loterije izrekamo vsem odjemalcem kakor tudi razprodajalcem našo najiskrenejšo zahvalo. - Letorejski odbor.

GOSPODARSTVO

Daljnovid Velenje - Črnuče

V okviru elektrifikacijskega programa dnevne banovane je gradnja 65 km dolgega daljnovid Velenje-Črnuče gotovo največje in najvažnejše delo. Ta gradnja, ki se je lani pričela, zahteva zaradi hribovitega terena, zlasti pri Trojanah, mnogo truda in naporov. Po izvršenem trasiranju so v jeseni pričeli graditi betonske temelje za daljnovid iz železne konstrukcije, ki jih t. na vsej progi od Črnuče do Velenja 114. Vrhu tega je na tej progi potrebnih še 346 lesenih drogov, ki bodo pritrjeni v železobetonskih podstavkih sistema Ritter in se na progi od Velenja do St. Petra v Savinjski dolini že postavljajo. Tudi za ostalo progo so podstavki za lesene drogove že izdelani.

Betoniranje temeljev za železne drogove na 114 različnih mestih je bilo združeno s težkocami, predvsem zaradi terenških nepriklj. Teško je bilo zlasti po strmih ptih dovažati material. Ker je mraz nastopil pozno se je betoniranje teh temeljev lahko vršilo do Božiča in je bil zadnji temelj zabetoniran 20. decembra. To delo je izvršila Stavbna družba v Ljubljani. Za vseh 114 temeljev je bilo potrebno 2700 m³ betonskega zidu in 3 in pol vagona železa. Pri gradnji temeljev je bilo od avgusta zaposlenih 150 - 200 delavcev, stroški za temelje pa znašajo okrog 1.700.000 Din. Največja železna drogova bosta stala na obeh bregovih Kamniške Bistrice in bosta visoka po 34 m, največja razprtina med dvema drogovoma pa bo v bližini Krašnje in bo znašala 453 m. S postavljanjem teh železnih drogov bodo pričeli že v tekočem mesecu.

Na Črnučah bodo v prihodnjih mesecih pričeli graditi veliko transformatorsko postajo, kjer bodo električni tok, ki bo prišel po glavnem daljnovidu iz Velenja za enkrat z napetostjo 35.000 voltov (pozneje pa 60.000 voltov), transformirali na 20.000 voltov. Od te transformatorske postaje bodo izpeljali vodne s to nižjo napetostjo proti Domžalam, Kranju in Litiji. Od teh daljnovidov z napetostjo 20.000 voltov bo mogloča na poljubnih mestih priklopjati lokalna omrežja z manjšimi transformatorji.

V teku preteklega leta je bilo vrhu tega na omrežje elektrarne na Završnici priklopljenih 17 vasi severno od Kranja, za kar je bilo treba zgraditi 12 km daljnovidov in 7 transformatorskih postaj. Lani je bil dograjen tudi daljnovid Velenje-Dobrna in dobiva Dobrna sedaj že tok iz Velenja. Podaljšan je bil končno za 4 km daljnovid od Šoštanja do Topolšiče, kjer so postavili transformatorsko postajo. Ker bo daljnovid Velenje-Črnuče dograjen že v aprilu t. l. bodo letos kmalu pričeli graditi tudi daljnovid iz Črnuče do Završnice (za 60.000 voltov), kar bo omogočilo sodelovanje završniške in velenjske elektrarne.

Ponovni padec indeksa cen v decembru

Oddelek za gospodarske študije pri Narodni banki je pravkar objavil indeks cen v trgovini na debelo za december pret. leta, ki kaže nasproti indeksu za november ponovno nazadovanje. Totalni indeks znaša za ta mesec 78 (1926 = 100) nasproti 79,2 v novembru in 80,8 v oktobru. Nazadovanje kaže predvsem indeks cen živine in živilskih proizvodov, ki je od novembra do decembra padel od 95,1 na 86,4, dočim so se ostali indeksi v glavnem obdržali na stari višini odnosno so se deloma celo nekoliko dvignili. Tako se je indeks cen rastlinskih proizvodov nasproti novembru dvignil od 71,4 na 72,5, kar je posledica delne okrepitve žitnih cen v decembru.

Ako primerjamo indeksi za december zadnjih let, tedaj dobimo naslednjo sliko:

Table with 2 columns: Proizvod, Totalni indeks. Rows: rasti, živ. ind. indeks, dec. 1927, dec. 1928, dec. 1929, dec. 1930.

Kakor je iz gornje primerjave razvidno je najobsežnejše nazadovanje indeksa cen rastlinskih proizvodov, ki je v enem letu padel za 30 točk, v primeri z decembrom pa za skoro 60 točk. Prav znoten je tudi padec indeksa cen industrijskih izdelkov, ki pa je v precejšnji meri posledica padca cen moki še najbolj stabilen je ostal indeks cen mineralnih proizvodov (ta četrti indeks v tabeli ni upoštevan), ki je znašal v decembru 87, v decembru l. 1929 pa 93,7.

Totalni indeks je v preteklem letu padel za 15,7 točk, nasproti decembru 1927, pa znaša padec skoro 30 točk.

Ureditelj agrarnih odnošajev v Južni Srbiji, Črni gori in v severnih pokrajinah. Po ureditvi agrarnih odnošajev v Dalmaciji in Bosni se ina v kratkem s posebnim zakonom urediti tudi agrarno vprašanje v bivših pokrajinah Južne Srbije in Črne gore, kakor tudi v severnih pokrajinah države. Ministrstvo za kmetištvo je te dni predložilo gospodarsko finančnemu odboru ministrov predlog zakona o ureditvi agrarnih odnošajev v Južni Srbiji in Črni gori s pravilnikom za njegovo izvrševanje, v kratkem pa bo dostavilo temu odboru na proučevanje tudi zakonski predlog o ureditvi agrarnih odnošajev v severnih pokrajinah.

Jutri poteče rok za vložitev prijav za odmero dopolnilne prenosne takse. Vse delniške družbe, zadruge, zavode, družbe z omejeno zavezo in druge pridobitne družbe, nadalje društva, ustanove, posvetsne in cerkvene občine, ki imajo nepremičnine, opozarjamo, da poteče jutri rok za vlaganje prijav za odmero dopolnilne prenosne takse za razdobje 1931 do 1935. Prijave glede nepremičnin morajo vložiti tudi vse navadne trgovske družbe, ako je nepremičnina pripisana na družbo kot tako. Na to opozarjamo še prav posebno, ker ba navadne trgovske družbe za obveznost prijave ne vedo. Opustitev prijave ima za vse navedene ustanove za posledico, da se jim taksa odmeri za vseh pet let v dvojnem znesku. Prijave je vlagati na predpisanih tiskovinah, ki se dobe pri javnih upravah, odnosno v Ljubljani pri blagajni finančne direktije.

Vprašanje trgovinskih pogajanj z Bolgarijo. Iz Sofije poročajo da je tjakaj dospel pred dnevi prvi tajnik bolgarskega poslaništva v Beogradu g. Nikola Stojlov,

ki je bil sprejet od zunanjega ministra Burova in predsednika vlade Ljapceva, katerim je predložil obširno poročilo, zlasti v pogledu razpoloženja jugoslovske javnosti in vladnih krogov nasproti Bolgariji. G. Stojlov v svojem poročilu podčrtuje potrebo ukrepov za izgraditev normalnih razmer med obela sosednjima državama in se obširno bavi z vprašanjem sklepa trgovinske pogodbe med Bolgarijo in Jugoslavijo. V vladnih krogih Jugoslavije se po njegovih opažanjih resno misli na sklepanje take pogodbe. Na podlagi tega referata se pričakuje v bolgarski javnosti, da bodo v kratkem od bolgarske strani podvzeli koraki za pričetek pogajanj zaradi sklepa trgovinske pogodbe med Bolgarijo in Jugoslavijo.

Avstrijsko-madžarska trgovinska pogajanja. Večraj so se na Dunaju pričela nova trgovinska pogajanja med Avstrijo in Madžarsko. Od uspeha teh pogajanj bo v veliki meri odvisen rezultat pogajanj med našo državo in Avstrijo, ki se bodo takoj pričela, čim bodo končana z Madžarsko.

Srednjeevropska agrarna konferenca preložena. Kakor smo že poročali je Srednjeevropski inštitut v sporazumu z avstrijskimi agrarci sklical za 19. in 20. t. m. na Dunaj agrarno konferenco, na kateri naj bi bile zastopane tako vzhodnoevropske agrarne države kakor tudi Nemčija in Češkoslovaška. Ker se istočasno vršijo druge važne mednarodne konference, so sedaj to agrarno konferenco preložili in se bo vršila v februarju.

Stanje Narodne banke. Iz izkaza Narodne banke od 8. t. m. je razvidno, da so devizne rezerve v prvi četrtini januarja ponovno nazadovale za okrog 125 milijonov Din (v zadnji četrtini decembra je znašalo nazadovanje 120 milijonov Din). Ker se je tudi stanje meničnih in lombardnih posojil zmanjšalo, vidimo na pasivni strani zmanjšanje oblika bankovcev kakor tudi žirovnihi dobroimetij. Stanje od 8. t. m. je bilo naslednje, (v milijonih Din): v oklopa jih različne nasproti stanju od 31. decembra): aktivna: kovinska podlaga 227,5 (-8,5), saldo deviz 558,4 (-118,4), posojila na menice 1411,0, na vrednostne papirje 202,9, skupaj 1613,9 (-23,2); pasiva: obtok bankovcev 5.321,3 (-75,1), žirovne obveznosti 668,7 in razne obveznosti 125,6, skupaj 794,3 (-68,5).

Dobave. Gradbeni oddelek direktorje državnih železnic v Ljubljani sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave 67 kg mlinja, 130 kg barve in 140 kg lanecnega firneža. - Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave 25.000 kg moke in 2000 kg svinjske masti; do 26. t. m. pa glede dobave 2000 kg bencina. - Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 28. t. m. ponudbe glede dobave 300 kg sadre, 50 kg laka za pod in 50 komadov krtač za čiščenje parketov. - Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 26. t. m. ponudbe glede dobave jeklenih vrvi; do 30. t. m. pa glede dobave strojnega olja. - Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 29. t. m. ponudbe glede dobave električnega generatorja. (Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI.) Dne 28. t. m. se bo vršila pri računsko-ekonomskem oddelku ministrstva za zgradbe v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave železnega gradiva materiala. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji pa pri istem oddelku.)

BORZE

13. januarja.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet slab; le v devizi London je bilo nekaj več potrebe. Tečaj deviz so se deloma nekoliko okrepili.

Na zagrebškem efektinem tržišču je danes vojna škoda nekoliko popustila; denar se je nudil po 423 - 423,25, vendar pri teh tečajih ni bilo blaga in tako ni prišlo do prometa. Od državnih papirjev je imelo zaključke le investicijsko posojilo po 86 in 76 Blairovo posojilo po 80. Med bančnimi vrednotami je prišlo do prometa, edino v Unionbanki po 191 in v Jugobanki po 77,5. Na tržišču industrijskih vrednot je Trboveljska delje popuščala in je bila zaključena po 310. Promet je bil še v Gutmannu po 130, v Slavoniji po 200, v Danici po 90 do 93, v Dravi po 235, v Dubrovacki po 370 in v Oceaniji po 210 - 215.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 22.775, Berlin 13.4775, Bruselj 7.8894, Budimpešta 9.8877, Curih 1095,9. Dunaj 7.9412-7.9712 (795,6), London 274,29-275,09 (274,69), Newyork 56.475, Pariz 222, Praga 167,28-168,08 (167,68), Trst 295,17-297,15 (296,17).

Zagreb. Amsterdam 22.775, Dunaj 794,12 do 797,12, Berlin 13.4475 - 13.4725, Bruselj 788,94, Budimpešta 987,27 - 990,27, London 274,29 - 275,09, Milan 295,072 do 297,072, Newyork ek 56,375 - 56,575, Pariz 221 - 223, Praga 167,28 - 168,08, Curih 1094,4 - 1097,4.

Curih. Zagreb 9.127, Pariz 20.255, London 25.0625, Newyork 516,3, Bruselj 7.198, Milan 27.0225, Madrid 53,7, Amsterdam 207,8, Berlin 122,77, Dunaj 72,59, Sofija 3.737, Praga 15,29, Varšava 57,85, Budimpešta 90,25, Bukarešta 3.6925.

Effekti.

Ljubljana 8% Blair 92 bl. 7% Blair 80 bl. Tobačne srečke iz l. 1888 50 bl. Celiska 160 den., Ljubljanska kredita 125 den., Praštadiona 960 den., Kredita 170-180, Veveč 198 den., Split cement 350 - 400, Ruše 235 - 255.

Zagreb. Državne vrednote: vojna škoda aranžama 493 den., kasa 423,25 den., za februarja 415,5 - 416,5, investicijsko 85,5 do 86,5, agrarne 50 - 51, 8% Blair 91,875 do 92, 7% Blair 79,25 - 79,875 7% Drž. hipot. banka 79,25 - 80 6% bebuške 65 - 66,5; bančne vrednote: Praštadiona 955 - 965, Union 191 - 193, Juvo 77,5 - 78, Narodna 8190 - 8200, Srnska 190 - 195, Zemaliska 129 - 131; industrijske vrednote: Naškiha 975 bl., Gutmann 190 - 132, Stavski 52 bl., Slavonija 200 - 202, Danica 90 - 100, Drava 300 - 240, Sežana 900 bl., Brod vagon 90 den., Veveč 198 den., Dubrovacka 370 - 375, Oceanija 212,5 - 217,5, Trboveljska 312 - 315.

Beograd. Vojna škoda 495,5 zakli, investicijsko 87 - 87,5 7% Blair 78,875 - 79, bebuške 66 - 67, Narodna 8180 zakli.

Blagovno tržišča LES

Ljubljanska borza (13. t. m.) Tendanca za les mlačna. Zaključeni so bili 3 vagoni, in sicer 2 vagona smrekovih desk in 1 va-

Pravi Aspirin je samo v tabletah

gon bukovih drv. Povpraševanje je za antene (smreka, jelka, neobeljene, ravne, 100 kom. 15-20 m, 30 kom. 20 m, 40 kom. 25 m, 20 kom. 28 m in 10 kom. 30 m); za hrastove boudes (l. 30, 60 in 80 cm, od 3 m dolžine navzgor), nadalje za hrastove podnice (2,85 m, 53 mm. šir. 19-28 cm), za neobrobjeno hrastovino (3 kub. m 120 mm, 10 kub. m 130 mm in 5 kub. m 140 mm, od 2,20 m dolž. navzgor), za trame (120 kom. 13 x 18 cm, dolž. 4, 7, 10 in 12 m; 180 komadov 11 x 13 cm, dolž. 4, 5 in 7 m, 30 kom. 13 x 24 cm, dolž. 6 m), za 350 kom. borovih hloedov (dolž. 11 m, od 30 cm srednjega premera navzgor), za 700 kom. borovih anten (7 m dolž., od 20 cm širine navzgor) ter 200 kom. kostanjevih anten (4 m dolž., od 15 cm širine navzgor).

BITO

Ljubljanska borza (13. t. m.) Tendanca za žito nespremenjeno čvrsta. Zaključben je bil 1 vagon koruze Nudi se (fco slov. postaja, po mlevski voznini, plač. v 30 dnebi): pšenica: baška, poliska in srbrabraska 80/81 kg po 210 - 212,5, gornjebaška, 79/80 kg po 205 - 207,5, baranjska, 79/80 kg po 190 - 192,5, Sombor okolica, 79 kg po 185 - 187,5; oves: baranjski (pri navadni voznini) po 195 - 197,5; koruza: baška, stara po 150 - 152,5, baška, nova, umetno sušena po 142,5 - 145, pri navadni voznini po 147,5 - 152,5, času primerno suha, pri navadni voznini po 140 do 142,5; moka: banaška o: po 340 - 345.

Novosadska blagovna borza (13. t. m.) Tendanca nespremenjena. Promet: 30 vagonov pšenice, 31 vagonov koruze, 6 vagonov moke in 8 vagonov otrobov. Pšenica: baška, okolica Novi Sad, 79/80 kg 152,5-155; baška Tisa, šlep in gornjebaška, 79/80 kg 155 - 157,5; gornjebaška, 79/80 kg 150 do 152,5; južnobanaška, 79/80 kg 145 do 147,5; sremska, 78 kg 132,5 - 135; sremska, okolica Indija, 78 težka 140 do 145. Koruza: baška in sremska, stara 96 - 100, nova 72,5 - 77,5; za januar 77,5 do 80; za marec - april 90-92,5; sremska, umetno sušena 90-82,5. Moka: baška o: po 340 - 345, o: po 160 - 170, o: po 118-120,5; o: po 95 - 101. Otrobi: baški 90-95; sremski 87,5 - 92,5.

Somborska blagovna borza (13. t. m.) Tendanca nespremenjena. Promet: 218 vagonov. Pšenica: baška, pol., 80 kg 157,5-162,5; gornjebaška, 79/80 kg 150-155; sremska, 78/79 kg 132,5-137,5; banaška Boga, 79 kg 145 - 150. Ječmen: baški, 64-65 kg 110 do 112. Koruza: baška, nova 72,5 - 77,5; za januar 75 - 80; umetno sušena 87,5 do 92,5. Oves: baški in sremski 137,5 - 142,5. Moka: baška o: po in o: po 245 - 255; o: po 215 - 225; o: po 185 - 195; o: po 165-170; o: po 120 - 130; o: po 92,5 - 97,5. Otrobi: baški 87,5 - 92,5.

Budimpeštanska termiska borza (13. t. m.) Tendanca neonotna, promet miren. Pšenica: za marec 14,55 - 14,57, za maj 14,90 - 14,91; riž: za marec 10,60 - 10,61; koruza: za maj 12,80 - 12,81, tranzitna za maj 10,40 - 10,45.

Iz sodne dvorane

Ljubljana, 13. januarja.

Danes se je vršilo pred senatom petorice več zanimivih razprav, ki so privabile več radovednih poslušalcev.

Najzanimivejša je bila razprava glede uboja delavca Franceta Smrekarja v Cerovci nad Litijo, katerega je bil obdožen domačin, 30-letni Janez Vouk.

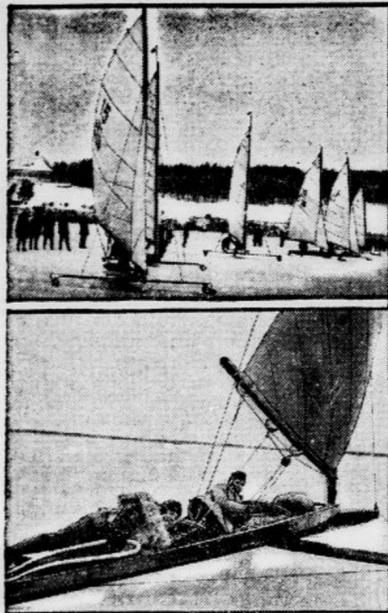
Dne 29. novembra je bilo v gostilni 'pri Snodelnu' v Cerovci zelo živahno. V imenovano gostilno so prihajali domačini pa tudi lesni delavci, ki so zaposleni tam okrog. Med drugimi je prišel tja tudi delavec France Smrekar in kmalu se je vnel med njim in nekimi fanti hud prepir. Smrekar je kmalu postal nasilen in je potegnil nož. Sprjel se je najprvo z nekima P., nakar je stekel in se skril v neki šupi. Fantje pa so ga kmalu dohiteli. Pretep so je pričel znova in slednjič je udaril Smrekarja Janez Vouk dvakrat s kolom po glavi. Smrekar je kmalu nato umrl, Janez Vouk in še nekateri drugi fantje pa so bili aretirani. Pri današnji razpravi je Vouk priznal, da je udaril Smrekarja s kolom po glavi. Ker je obdukcija Smrekarjevega trupla dokazala, da je umrl na posledični udarcev po glavi, je bil Vouk danes obsodjen na 3 leta robije in 3 leta izgube častnih pravic.

Brezposelnih kovač Aljožij Martelj se je v poletnih mesecih klal! po deželi in živel nepošteno življenje. Večkrat je obiskoval tudi razne sejme ter se udeleževal kot žepar. Prišel je tudi v Smaženo pri Litiji, kjer je okradel več posestnikov in žensk, bil pa je pri tem zaleten. Orožniki so ga aretirali ter ga odvedli najprvo v Litisko, potem pa izročili v zaporo Ljubljanskega sodišča. Mertelja je na več reč zasledovala tudi ljubljanska policija, ki sicer zaradi poskušene vploma v Multerjevo trgovino za Bežieradem. Takrat pa je nješa in njegovega tovariša Antona Z. predpodel stražnik in sta morala oba oditi praznih rok.

Pozneje je bil aretiran tudi Mertelj, ki sta oba stala pred sodniki. Mertelj je svojo 'reho sicer tajil, a mu to ni pomagalo. Obsodjen je bil na 13 mesecev robije in 2 leti izgube častnih pravic. Z., ki je bil sam mo zabelian od Mertelja, je odrezal boljšino bo sedel samo 4 mesece.

Brezposelnemu Josipu J. je prišlo 12. oktobra lanskega leta na um, da bi igral detektiva. Se

Iz življenja in sveta

Jadro na saneh in drsalkah

Prelep zimski sport na zamrznjenih obširnejših jezerih. Veter poganja sani, ki bliskovito drve po gladki ledeni ravnini. Na stercu ni zaprek, kljub temu pa zahteva ta sport nedeljene pozornosti in izredne spretnosti.

Predavanje o okultizmu

V češkem mestu Kraljičinem Gradcu živi zamorec O' Brien, ki se je po dolgoletnem bivanju med Čehi naučil češki in si izbral Češkoslovaško kot svojo domovino. Mož se peča z okultnimi vedami, hodi po vaseh ter predava o zagrobnem življenju in o skrivnostnih duševnih pojavih. Nedavno je napovedal predavanje v Želeticah na južnem Moravskem za prireditve so se zanimale trume ljudi, radovedne, kaj da jim bo povedal črni mož o onstranskem življenju. Ob vchodu v dvorano pa je črnc postavil mizico in hoteli pobirati vstopnino. Skopemu občinstvu to ni šlo v glavo in nekateri so začeli ugovarjati tej nameri. Deloma so hoteli poslušati predavanje zastonj, deloma pa so hoteli plačati vstopnino kasneje ako bo predavanje za kaj. Črni predavatelj pa je spregledal zastojkarske težnje obiskovalcev in jim je zabranil vchod v dvorano. Začel se je prepri iz prepira prerivanja in naposled je po naravnih zakonih nastal iz zmesnjave pravi pravcati pretep. V teku pretepa je siloviti zamorec pograbil najbolj sitnega kmeta okoli pasu ga vzdignil in tresel po tleh, da je nesrečnik kar obležal. Predavanje seveda ni bilo in O' Brien je ogorčen zapustil nekulturni kraj. Drugi dan pa ga je orožništvo dohitelo in mu naznanilo, da je dotični kmet ponoči umrl zavoljo notranjih poškodb. Okultista so seveda zaprli in se bo moral zagovarjati za svojo nasilnost.

Glasovanje z električnimi gumbi

Severnoameriška država Missouri je napravila znaten korak naprej v mehanizaciji parlamentarizma, kajti njeni ljudski zastopniki bodo odslej glasovali s pomočjo elektrike. Na vsaki klopi v missourijskem kongresu so namestili po tri gumbce, prvi je rdeč in pomeni »da«, drugi moder in pomeni »ne«, tretji je bel in je namenjen za one, ki se pri kakšnem glasovanju ne bi mogli odločiti ne za »da« ne za »ne«. Čim pritise član kongresa na enega izmed gumbcov, se zasveti na veliki plošči nad predsednikovim sedežem

Dunajsko pismo

Dunaj, Dunajčani, teatri, koncerti. Da je bil Dunaj svoj čas cesarski, tega še danes ne more utajiti. V državnih operi stoji še vedno nad pročeljem odra habsburška krona z inčialkami F. J. L. levo nad orkestrom napis »Tragik«, desno »Komik«, vse troje se mi zdi, da spada skupaj in da je pridobil po vojni na zmislu, pomenu in vsebini. V nekdanji dvorni loži imajo sedaj prostor člani gledališča in njih sorodniki — to se mi zdi bolj nobel, nego da bi podedoval to ložo predsednik avstrijske republike. Nad ložo je seveda cesarska krona v vsej svetosti — brez kralja in cesarja. In takšnih spominčkov ima Dunaj še vedno pol preveč. Vprašal sem nekoga funkcionarja državne opere čemu pustijo take dražljajne sline in pohujšljive predmete za četrto generacijo, pa mi je odgovoril, da je bilo pri gradnji stavb vse tako zamišljeno in da bi trpela arhitektura, če bi sedaj hoteli odstraniti vse te lepe reči. Tudi Dunajčani so ostali v bistvu takšni, kakršni so bili: vpludni, dobrodušni in šegavi, kar je starejših, pa so povrh še cesarski. Danes čutijo bolj nego prej, da je tujec njih najmočnejši studenc dohodkov in so z njim prijazni ter mu dovolijo marsikakšen ekstempore, ki bi si ga ne smel dovoliti niti doma. Ponoči n. pr. smeš z veliko lažjim srcem razgrajati v kranjsčini po Mariahilferi in sicer brez nagrade, med tem ko bi dobil za takšen koncert v Ljubljani od stražnika, še preden bi dobro začel najmanj bon za 75 Din. Sicer pa je tako prav. Španje je lepa zavedščina in v Ljubljani še posebno. Dunaj ima veliko samobitnega in precejšnje tradicije. Gledališča skušajo obdržati konkurenčno višino, v borbi za obstanek hočejo s časom, čeravno jim je konservati-

majnha žarnica v ustrezajoči barvi, treba je še posamezne žarnice sešteti in glasovanje je končano. Bolj preprosta stvar ne more biti. Manjka samo še to, da bi izumili pripravo, ki bi samo govori in debatami proizvajala električne medklice in električni kraval.

Govor mrtveca

Angleška je klasična dežela čudaskih oporok, ki vzbujajo tam po listih in v javnosti veliko večje zanimanje nego pri nas. Skoraj težko je že na Angleškem sestaviti kakšno res originalno oporoko, ki bi ji ne bilo para. Vendar se je to sedaj posrečilo nekemu staremu trgovcu iz Birminghama, ki je dal svoje poslednje želje in zapuščinske odredbe posneti v zvočni film. Ta film je sedaj pri njegovem notarju pod ključem, čim pa bo starega trgovca smrt vzela, bodo povabili njegove dediče v neki kinematograf v katerem bodo sedeli po testamentarično natančno določenem redu. Pokojni bo potem imeli priliko spregovoriti posebej z vsakim svojim sorodnikom in mu povedati svoje mnenje v obraz. In kar je najhujše: ti ga bodo morali poslušati, ne da bi mu mogli oporekati. Morda se bodo pa tolažili s tem, kar pride pri tej čudni oporoki na koncu, ko bo zapustnik s platna proglasil deleže, ki bodo posameznim dedičem pripadli iz njegovega znatnega imetja.

Konservativni krvnik

V dobi, ko se po vsem civiliziranem svetu oglašajo protesti proti smrtni kazni, je prišlo kanadski Ligi za ukinitve smrtno kazni na misel, da vpraša tudi mojstra, ki izvršuje smrtno obsodbe, kako mnenje ima on o smrtni kazni. Liga je poslala svojo vprašalno polo raznim odličnim osebnostim, spomnila pa se je pri tem tudi državnega krvnika Arturja Ellisa in mu poslala polo s plačano poštnino za odgovor. Človekoljubi so najbrž pričakovali, da jim da krvnik kake nove podatke, ki bi služili v agitacijo proti smrtni kazni. Toda zmotili so se temeljito. Krvnikov odgovor je bil ne navadno trezen in suhoparen. »Vi ste ljudje, ki težite po notvarjih. Vi ste izvor nemirov in ste nasprotniki vsa-

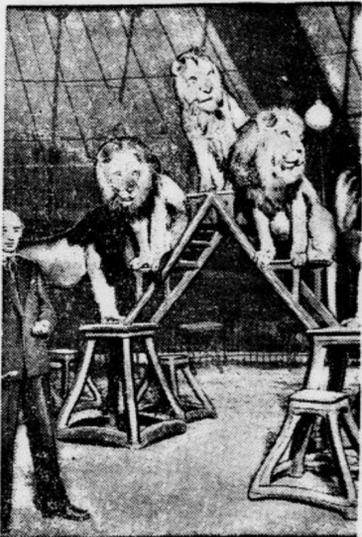
kega poštenega človeka, ki spoštuje zakone. Ko bi se našlo tako sodišče, ki bi vas spoznalo krivim umora in bi vas obsodilo na smrt, bi mi bilo posebno veselje, da obesim lastnoročno vso vašo Ligo. Človekoljubni gospodje in dame so iznenadeni prečitali ta odločni in zanikalni odgovor, bili pa so vsekakor toliko vestni, da so ga priobčili brez vsake pripombe. Uvideli so, da je krvnikov odgovor v vsakem primeru propagandno sredstvo zoper smrtno kazen, naj bo že tak ali drugačen.

Neprijetno dognanje — za dame

Bavarski zdravnik dr. J. Müller je objavil v monakovski medicinski reviji članek, ki mora izzvati kurjo polt strahu in groze vsem na kratko ostrženim ženskam. Bavarski zdravnik dokazuje namreč na temelju številnih opazovanj in skrbne preiskave, da je posledica striženja las pri ženskah — rast brade in brkov. Mož pravi, da se je število žensk, ki si dajejo puliti nevsene dlake pod nosom in na bradi vsak dan večje in da je ta pojav pripisati samo striženju las. Ako se bo to razvijalo še naprej, se bodo morale ženske — o, groza! — tudi redno briti. Ako bo moda kratkih las trajala nekoliko pokolenj, ženske s polno in košato brado ne bodo nikaka redkost več. Na srečo, pravi Bavarec, ženska moda nikoli ne traja dolgo in tako ženskam ne grozi opasnost popolnega zakramčenja. Ako so opažanja dr. Müllerja pravilna, potem bodo tudi bradati in plešasti moški iz njih analogno pomeni prav dragocen zaključek. Naj si strižejo in brijejo brade, pa se jim bodo temena zopet zarastla. Na žalost imamo polno takih primerov, kjer si mož skrbno brije brado, pa vendar ostane vse življenje plešec. Bogve v čigavem interesu je iznesel Bavarec svoje zaključke in opažanja.

Poslanec med levi

Član angleške spodnje zbornice John Clarke, ki se z vso silo upira novemu zakonu o dresiranju živali, navajajoč, da dresiranje ni brezsrčno, kakor to trdijo prijatelji živali. Svoj zadnji govor o tem predmetu je govo-

ril iz levje kletke nekoga cirkusa v Glasgovo, da da s tem posebnega poudarka svojim izvajanjem. Uvodoma je dejal, da se levo ne boji, ker te zverj gotovo nimajo poželjenja po trdem mesu delavskega poslanca.

celo dejanje in ob kateri človek nima časa za dolg čas. Kraus izdela partituro, da frapira najbolj razvajeno uho. Človek pri takšni predstavi gleda, poslušal in spet gleda in preden je izčrpal vse, je že konec dejanja. Vsi trije položijo v delo toliko svojega znanja in fantazije, da dobi poslušalec vtis popolne predstave. Zanimal me je ta aparat od blizu in sedaj »Studienleiter« g. Georg Maliniak mi je bil toliko uslužen, da sem smel k njemu ob vsakem času in kolikor krat sem hotel. Rad mi je ustregel z vsemi pojasnili. Ravnatelj ima v njem dve desni roki, zato ga je poklical iz Frankfurtu, kjer sta že skupno delala. Maliniak pozna precej dobro naše razmere, ker je bil več časa skupno z g. ravnateljem Policem v Osičku. Pohvalil je naš pevski material in rekel, da bi s takšnim materialom, če bi ga imeli na Dunaju, ustvaril najboljšo opero v Evropi. Moj odgovor je bil ta, da bi mi v Ljubljani ustvaril isto, če bi imeli njih subvencijo (reci in piši: okrog 50 milijonov Din). Zal jim je za Betetta, Rjavca pa bi takoj angažirali, če bi le hotel priti na Dunaj. O Dunajčanih mi je rekel, da nimajo posebnega okusa, pač pa veliko potrebo po muziki in zato so vse predstave in vsi koncerti razprodani, kljub pretiranim vstopninam. Stojišče v parterju s programom in garderobo stane toliko, kolikor v Ljubljani prvi sedeži v parterju. Gledališče dobi letno preko 5 milijonov šilingov subvencije, delajo pa kljub temu neprenehoma dolgove če hočejo ostati na začrtani višini. G. Maliniak je bil tako prilizen, da mi je prišel z zanimivim razgovorom z ravnateljem Clemens-Krausom, ki se je zavlekel pol ure preko običajnega termina za razgovore. O tem pa prihodnjik.

Matija Bravničar

Sport

Smuški klubski dan na Gorenskem

Kakor smo poročali že v ponedeljski izdaji našega lista, se je vršil v nedeljo po programu JZSS pri vseh smučarskih klubskih dan s tekmami vseh kategorij tekmovalcev za klubska prvenstva. Udeležba je bila povsod zelo lepa in tudi doseženi rezultati so z ozirom na zgodnjo sezono in skromen trening tekmovalcev prav dobri. Približno se ceni število vseh tekmovalcev, ki so nastopili v nedeljskih tekmah, na 420, kar je vsekakor tako impozantno število, da nas morejo navdajati za bodočnost smučarstva samo najlepše nade. Pri tem je treba upoštevati, da nekateri močni in agilni klubi zaradi slabih snežnih razmer niti niso mogli izvesti določenega programa. V Kranjski gori se je v nedeljo zaključil prvi smučarski tečaj gorenske sokoške župe, ki ga je vodil savezni smučski učitelj inž. Janko Janša. Vsi udeleženci, ki so prvi izvežbani smučarji - Sokoli, so pokazali odlično formo, ki garantira, da se bo smučski sport tudi v sokolskih vrstah naglo in močno razvil. V številnem oziru je torej razmah smučarstva v letošnji zim ogromen. V naslednje prinašamo še podrobna poročila o klubskem dnevu treh močnih gorenskih zimsko sportnih središč:

Jesenice, 12. januarja.

Ob najlepšem vremenu in izvrstni smučki priredila naš bratstvo v nedeljo svoj klubski dan na Veseli planini pri Sv. Kr. u nad Jesenicami. Vse tekme so uspele prav dobro in zopet dokazuje, da ima bratstvo mnogo dobrih vozačev, ki bodo s smotretnim treningom dosegli slej ali prej pri smučkih tekmah banovno vidna mesta.

Proga za tekmovalce nad 18 let je bila precej težka, gorska s precejšnjim vzponom, števil. ni jarki ter drugimi naravnimi zaprekami ter je vodila z Vesele planine preko Križevcev, javorniškega Kovta in Kočne zopet na Veselo planino. Merila je približno 11 km; njena višinska razlika je znašala okoli 400 m.

Za prvo skupino se je prijavilo 17 tekmovalcev, od katerih je 16 prispelo na cilj. Prvo mesto in klubsko prvenstvo si je priboril v času 47:30 Markelj Leop. Nato so sledili Kozjek Vinko v 49:08 in Razinger Stanko v 50:45. Ostali so prispeli v krajših presledkih.

Po isti progi je vozila tudi druga skupina tekmovalcev, starih od 16 do 18 let. Startalo je 9, na cilj pa prispelo 7 tekmovalcev. Najboljši čas je dosegel Zupan Ivan (56:51), nato pa Čop Franc (58:45) in Kozjek Karol (1:06:08).

Popoldne sta se vršili pri Sv. Križu damski in juniorska tekma. Prve se je udeležilo 6 tekmovalk, druge pa 21 naraščajnikov. Proga je bila dolga do 3 km ter razmeroma lahka. Prvo mesto v damski konkurenci in klubsko prvenstvo si je priborila Mici Werglesova v času 7:45, za njo pa sta se plasirala Ivana Reznikova (7:51) in Kočar Anda (8:35). Najboljši čas je dosegla izven konkurence Cilka Medjera (7:06).

Najdaljši tekmovalci so vozili po daniški progi in so se plasirali v naslednjem redu: 1. Remmüller Ferdinand 5:10, 2. Zwi-schenberger Adolf 5:32, 3. Zupan Jože. Organizacija vseh tekem je bila popolnoma v rokah domačinov in je bila v vsakem oziru dobra.

Bohinjska Bistrica, 12. januarja.

Smučski klub v Bohinju je izvedel večeraj svoje klubske tekme članov, članic, naraščaj in dece ob številni udeležbi tekmovalcev. Proga za člane je bila dolga 15 km in je vodila od Beca na Dobravo, nato k Savici ter preko Kamnja in Polja nazaj na cilj v Bohinjsko Bistrico. Proge za dame, naraščaj in deca so merile od 2 do 4 km. V skupini članov je startalo 30 tekmovalcev, od katerih je 26 privedlo na cilj. Dam je bilo 5, naraščajnikov 15, deca pa 34, izmed katerih sta samo dva med najmlajšim: ostala na polovici pota.

V tekmah članov so bili doseženi naslednji rezultati: 1. Arh Lovro 1:02:54 (klubski prvak), 2. Sodja Maks 1:03:53, 3. Murovec A: ton 1:04:41, 4. Oder Franc 1:05:04, 5. Torkar Martin 1:05:25, 6. Stros Franc 1:05:45. Zadnjeplasirani j. privozil na cilj okoli 54 minut za prvakom. Članice (na 2 km) so zasedle mesta kakor sledi: 1. Jenko Anica 7:39, 2. Jensko Angela 7:54, 3. Tomažič Angela 9:59.

Naraščaj (na 5 km) od 14. do 18. leta se je vršil na cilju v naslednjem redu: 1. Podlipnik Jože 10:15, 2. Podlipnik Jaka 10:33, 3. Rabič Alojz 10:45, 4. Novšak Albin 10:57, 5. Markez Janez 11:05.

Deca (na 3 km) je privozila v cilj: 1. Arh Alojz in Grobotek Franc 4:50, 2. Bevc Edmund 4:51, 3. Kuhar Ludvik 4:56, 4. Sodja Franc 5:00. Najmlajši tekmovalci je bil 8-letni Vojvoda Franc, ki je prevozil progo v 7:19 in pustil za seboj tri starejše tekmovalce.

Istocasno so se vršile tudi tekme članov in naraščaj v smučskih skokih, pri katerih je dosegel prvo mesto naraščajnik Selan Jože z najdaljšim skokom 15 m brez padca.

Snežne prilike niso bile najdelejšje, ker je bil snež zamrznjen, deloma osrtnjen. Organizacija je bila v redu.

Mojstrana, 12. januarja.

Smučarski klub je priredil v nedeljo svoj klubski dan s tekmami za člane na 15, za članice in naraščaj pa na 5 km. Članska proga je vodila iz južnega dela Mojstrane proti cementarni, nato na zapad v vznožje Možaklje do konca Mlak in nato nazaj do mojstranske cerkve, ponovno pod vznožje Možaklje in nato navzdol v cilj. Za članice in naraščaj je vodila proga le do pod Možaklje in nazaj na cilj. Glavna proga je bila tipično gorska in razmeroma težka z nekaterimi naravnimi zaprekami.

Snežne razmere so bile zelo dobre; toplomer je kazal —10 C. Startalo je vsa 11 članov, tri članice in 5 naraščajnikov, od katerih je izstopil le član Katič Stojan, ki je zlonil smučko.

V seniorski konkurenci so bili doseženi naslednji rezultati: 1. Jakopič Albin 1:04:10 (klubski prvak), 2. Lakota Ciril 1:11:59, 3. Damjanovič Ivan 1:15:59, 4. Radič Aleksa 1:17:48, 5. Klančnik Alojz 1:18:06.

Članice so dosegle naslednje čase: 1. Zupan Marica 40:25 (klubska prvakinja) 2. Langus Angela 42, 3. Klančnik Cilka 49:02. Naraščaji si je priboril naslednji vrstni red: 1. Klančnik Karel 22:45 (klubski prvak), 2. Rabič Miha 24:33, 3. Košir Alojz 25:50.

Organizacija prireditve je bila v rokah domačih organizatorjev in je bila brezhibna. Razveselilo je dejstvo, da so se tekem v lepem številu in dobrih uspehi udeleželi tudi vojaki granicarji.

Kranjska gora, 12. jan.

Smučski odsek podružnice SPD je priredil v nedeljo klubske smučske tekme, ki so se zaradi odličnih snežnih razmer in dobro trasiranih prog zaključile s prav dobrimi rezultati. Seniorska proga je merila okoli 15, mladinska pa okoli 4 km. V obeh skupinah je startalo 28 tekmovalcev, od katerih so le trije izstopili.

Podrobni rezultati so naslednji: Seniorji: 1. Kavčič Drago 1:03:38, 2. Zore Zdravko 1:05:06, 3. Oitzl Hub. 1:09:34, 4. Klotfuter Peter 1:10:14, 5. Černe Stanko 1:11:10, 6. Zupan Joža 1:11:35, 7. Kosmač Alojz 1:12:34, 8. Zupan Anton 1:12:34, 9. 1:14:34, 10. Kosmač Joža, izv. konk. 1:28.

Mladina: 1. Zupan Alojz, 14 L, 35:04; 2. Zore Branko, 13 L, 37:08; 3. Košir Franc, 13 in pol L, 37:29; 4. Müller Konrad, 14 L, 38:27; 5. Lavtižar Fran, 12 L, 43:30; 6. Seibitz Franc, 12 L, 44:42; 7. Kosmač oža, 11 L, 45:43; 8. Cvetko Drago, 10 L, 46:06; 9. Gačnik Hubert, 11 L, 47:32; 10. Kavčič Bojan, 9 L, 47:54.

Službene objave JLAS

Deseta redna glavna skupščina je določila naslednje termine za svezne prireditve:

5. aprila v Beogradu: cross-country za prvenstvo Jugoslavije; 7. junija v poedinih mestih: prvenstvo Jugoslavije za moštva; 14. junija v poedinih mestih: tek za Shellov pokal; 5. julija v Pančevu: poedinško prvenstvo Jugoslavije za moštva; 19. julija v Zagrebu: poedinško prvenstvo Jugoslavije za moštva (I del); 18 do 20. septembra v Zagrebu: poedinško prvenstvo Jugoslavije za moštva (II del); 4 do 11. oktobra v Atenah: balkanske igre.

Ker je zadnji rok prvenstev pred v smislu čl. 57 in 58, t. p. p. 14 dni pred prvenstvom Jugoslavije, določa savez naslednje termine kot rezervirane:

22. marca: cross-country za prvenstvo mest; 20 do 21. junija: poedinško prvenstvo mest za ženske; 15 do 16. avgusta: poedinško prvenstvo mest za moške.

V vseh mestih, kjer sta dva ali več klubov, morajo isti sporazumno določiti sledeče:

1. Kateri klub bo v tem letu priredil slednje prireditve; 2. na katerem igrišču se bodo prireditve vršile; 3. pod katerimi finančnimi pogoji za prireditelja in 4. določiti razpored tekmovanja.

Razpored in točke tekmovanja morajo načeloma biti iste kakor za prvenstvo Jugoslavije; sporazumno se pa lahko izpuste nekatere točke, nove se pa ne smejo uvreščati. V primeru, da ne bi prišlo do sporazuma, se mora prvenstvo mest vršiti točno po razporedu prvenstva Jugoslavije.

Poziva se klubi, da vzejo gornje na znanje in v smislu čl. 18. teh. pos. prav. javijo svezu najkasneje do 15. januarja vse termine svojih prireditev za l. 1931; pri tem se opozarja zlasti na čl. 6. t. p. p. Tajnik: Francič L. r.

ZSK Hermes. Jutri v četrtek je seja upravnega odbora ob 20 pri Štepcu. Seja je važna zaradi obnega zbora, ki se bo vršil 25. t. m. Zato pozvam vse odbornike, da se seje sigurno udeležijo. — Tajnik SK Svoboda. Jutri v četrtek ob 20. članski sestanek v Delavski zbornici. Vsi in točno! Načelnik.

Udeleženi smučske tečaja na Sv. Križu pod Golico se pripravijo odhod iz Ljubljane v sredo 14. t. m. z vlakom ob 14.15 ali ob 18.50, in sicer iz razloga, ker čaka na Jesenicah naročeni voznik za prtljago.

Zimskosportni odsek SPD Maribor opozarja svoje člane, ki se mislijo udeležiti mednarodnih tekem v Bohinju, da se zanesljivo do sobote 17. t. m. dopoldne zglašijo pri g. Burešu v Vetrinjski ulici in mu sporočijo, za kdaj in koliko postelj potrebujejo. Pozneje prijaviteljnim odsek ne bo mogel več preskrbeti prenočišča. Tajnica. ASK Primorje (nogometna sekcija). — Redni treninzi se vršijo do nadaljnjega vsak torek in četrtek od 19. dalje v telovadnici učiteljskega (Resljeva cesta). — Plavalna sekcija opozarja vse redno članstvo na gimnastične vaje, ki se vrše vsak četrtek od 17.30 ure naprej v telovadnici l. drž. gimnazije, Tomanova ulica (dohod iz Gajeve ulice). Oba treninza sta za vso redno članstvo obvezna. — Načelnik.

Iz SK Ilirija (nogometna sekcija). Danes, v sredo ob 20. se vrši v Prešernovi sobi restavracije »Novi sveti« plenarni sestanek celotnega članstva v svrhu izvolitve načelstva za leto 1931 ter razgovora o bodočem tekmovalnem programu in srološnem delovanju sekcije. Udeležba je obvezna za vse člane in v skupine seniorjev Načelnik. — Prireditveni odbor bo imel redne seje vsaki ponedeljek in četrtek ob 20. v kavarni Evrona Gosnodje, ki sodelujejo v tem odboru, se vlijudno naprošajo, da točno in redno posejajo seje. — Odbor vabi vse člane in članice, ki bi bili voljni na katerikoli način sodelovati pri organizaciji in izvedbi velikega »Bohemskega« kupa, ki se bo vršil dne 7. februara na Taboru; da se javijo prirediteljnemu odboru v kavarni Evrona najkasneje do 18. t. m. Prijave naj vsebujejo ime in točen naslov in po možnosti tudi funkcijo, katero želi vsak posameznik pred. odnose no pri prireditvi opravljati.

Vremensko poročilo iz Kranjske gore: 7. stonina; 7. stonina; 7. stonina; mekla, zahodni veter. — 35 cm snega, snežne razmere tudi na solnčni strani idealne.

Pristopajte k Vodnikovi družbi

Zane Grey

Do zadnjega moža

Roman

...ho, in zdaj, dekletce, pride najbolj čudna istorija. Greaves ni bil mrtvev. Prenesi so ga v prodajalno in potem je prišel Ted Meeker k njemu; in Greaves se je spet zavedel in jel pripovedovati. Rekel je, da je sedel v temi in kdaj pa kdaj ustrelili na Isbelovo kladaro, ko je mahoma začul za seboj, da nekaj leze po travi. A preden se je utegnil obrniti, je bilo tisto že nad njim; mislil je, da je grizh, pa je bil človek. Ta človek ga je podrl na tla, ga potegnil v jarek in mu kriknil na uho: »Dvakrat te bom z nožem, Greaves... Enkrat za Jorthovo Elen, enkrat za Gastona Isbela!... In to je bilo vse. Česar se je Greaves spomnil. Takoj po tem, ko je bil povedal zgodbo, je umrl. Preklete težko je šlo. Drugi sunek Isbelovega noža ga je bil skoz in skoz predrl... In ko je Greaves čenčal, ga je poslušalo še nekaj mož iz njihove tolpe in seveda so se vsi zavzeli, zakaj je bil Jean Isbel rekel »enkrat za Jorthovo Ellen!... Nekdo se je spomnil, da je bil Greaves osramotil vaše dobro ime. Tedaj so uganili kako in kaj. Besed ni bilo konca ne kraja. Ko je prikolovratil v izbo Jim Bruce, so se mu nekateri smejali, rekoč, da mu je Jean Isbel namenil tretji sunek svojega noža. Bruce, ki je bil opit, je jel preklinjati in razzajati, češ da je Isbel zaljubljen v njegovo dekle... Nu, in nesreča je hotela, da je prišlo v izbo še nekaj fantov, ki so tudi jeli izpraševati Teda Meekerja. Pravkar je bil prišel do ondi, kjer je imenoval vaše ime — ko je stopil v prodajalno vaš oče!... In tedaj je bilo treba z besedo na dan — kaj je Jean Isbel rekel

in storil in zakaj. Tudi s tem, da vas je Sam Bruce obrekoval in da mu je Greaves pomagal!»

Sprague je premočnil in ostro pogledal dekletu v obraz. »Oh! In kaj je rekla oče? Je zašepetala. Rekel je: »Bogme, en Isbel živi pod solncem, ki je cel mož!« In je ustrelil Brucea pri tisti priči, Meekerja pa hudo ranil. Meeker, ja so vrgli ven in je zlezal v sosedno hišo; Everts ga je videl tam. Ellen je čutila, kako jo je Spragueova trda in vendar tako prijazna roka stresla za ramo. »Nu, povejte mi zdaj, kaj mislite o Jeanu Isbelu?« jo je vprašal. Zdelo se ji je, da vstaja pred njo velikanski, neprestopen zid in ovira njene misli. Siva stena. Vse bliže in bliže se je pomikala ta stena v njenih možganih. »Povem vam, Jorthova Ellen,« je nadaljeval sterc, »Jean Isbel vas ljubi, strašno ljubi in trdno veruje v vašo nedolžnost.« »Ne!« je zajecjala Ellen. »Ne! To ni mogoče!« »Ho, če bi bilo vse tako gotovo!« »Oh, striček John, on tega ne more verjeti!« »Seveda verjame. Vi, Ellen, ste čisto bitje in to on ve, on to ve... Kakšna smešna istorija! Siromak! Tako strašno vas ima rad, pa se mora boriti zopet vaše ljudi! Da, vaš oče je imel prav: Isbel ali ne Isbel, cel mož je...« Sprague jo je potepal po glavi in vstal, da bi odšel. »Morda bo prav ta boj obenem konca nesreče. Nič ne more čez most, dokler ne pride do njega!... Znaj moram pa domov; niti toliko časa si nisem vzel, da bi bil raztovoril mezge. Oglasite se kmalu kaj... In ne mislite preveč slabo, Ellen Jorth, nikan preslabo ne mislite o tem Jeanu Isbelu!« Sprague je odšel; Ellen ni ničesar videla, ničesar slišala. Neumno je sedela na svojem mestu in vendar ji je bilo, kakor da jo

nevidna, mogočna sila vzdiguje od tal. To ni bilo podobno gibanju, kakor ga časih čutimo v snu. Gmalo jo je kvišku, med tem ko se ji je zdelo njeno telo nepremično kakor kamen. Ko je vroča kri preplavila to oviro telesnega bitja in burno zaplala po žilah, jo je pograbilo kakor nepremagljiva želja, da bi zbrzela v prostor in bežala, hitela, tekla, tekla kdo ve kam.

In v tistem trenutku je zarezgetal belec, ki se je vračal s pašnika. Ellen je skočila po koncu in mu stekla naproti, a noge so se ji spotikale. Objela je konja, zagrebala vroči obraz v njegovo grivo in se ga oklenila. Nato je prav tako burno stekla po sedjo in jermene in prinesla to težko breme s tako lahkoto, kakor da je prazna vreča. Z močnimi, nečakanimi rokami je natezala in zapenjala jermene. Niti spomnila se ni, da ni bila oblečena za ježo. Naglo se je zavihnila na konja. In konj, kakor da bi čutil njeno željo, je s krepkimi prostimi skoki zdiral po stezi, ki je vodila v kanjon.

Ježa, gibanje, burni občutki še niso bili vse. Česar je potrebovala. Samota, prazni stebreniki gozda, milje in milje pusti divjine — ali ji je bilo do tega? Belec je v mlajocih, odmerjenih skokih tekkel po vijugasti stezi navkreber. Veter ji je pilhal v razzarjeni obraz. Večjeje topolovo jo je dobrodejno bičalo po licih. Globoko bučanje groma je stresalo soparni zrak. Visoko nad zelenimi bregovi kanjona so se kopičili kodrasti oblaki ter postajali vse bolj temni in temni. Konj je dirjal, kakor je bilo ravno, preskakovalo struge hroudurnikov, peketal na skalnatih krajih počasneje in korakoma stopal po dolgem klancu navkreber. Ellen je spustila vajeti, da so mahale preko sedelne hruške. Njene roke niso mogle mirovati. Grabila se je za prsa, božala belo topolovje, trgala listje javorjev, obirala brinjeve jagode — in spet pritiskala diani na srce. Na svoje srce, ki ga je hotelo nekaj razgnati.

Radio

Izviček iz programov

Sreda, 14. januarja
 LJUBLJANA: Opoldanski program od 12.30 do 13.30: Inž. Kasal. Razvoj železobenskih zgradb. — 19. Ruščica. — 19.30: Književna ura (Mrzel). — 20: Beethovenov večer. (Uvodne besede govori dr. Mantuani). — 22. Napoved časa in poročila.
 Četrtek, 15. januarja.
 LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 17.30: Otroška ura. — 18: Plošče. — 18.30: Gimnastične vaje. — 19: Srbohrvaščina. — 19.30: Poklicna posvetovalnica. — 20: Prenoš iz ljubljanske opere. — 22: Napoved časa in poročila. — Lahka glasba. — BEograd 11.25: Plošče. — 12.45: Koncert radio - orkestra. — 16: Plošče. — 17: Narodne melodije na ploščah. — 18: Violinski koncert. — 20.30: Prenoš koncerta iz Ljubljane. — 22.30: Poročila. — 22.50: Koncert radio - kvarteta. — ZAGREB 12.35: Plošče. — 17: Koncert orkestra balalajk. — 20.30: Prenoš koncerta iz Ljubljane. — 22.40: Godba za ples. — PRAGA 16.30: Koncert komorne glasbe. — 19: Prenoš opere iz Narodnega gledališča. — 22.20: Koncert lahke glasbe. — BRNO 16.30: Prenoš koncerta iz Prage. — 19: Prenoš opere iz gledališča v Prag. — VARŠAVA 17.45: Prenoš koncerta iz Vilne. — 22.15: Koncert lahke glasbe. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Plošče. — 12: Koncert orkestra. — 15.20: Plošče. — 20: Koncert pevskega zbora. — 20.30: Mešan program. — 21.55: Jazz band. — BERLIN 19: Koncert lahke glasbe. — 19.45: Glasba nemih reči. — 21.10: Zabaven program. — 21.45: V spomin A. Baklina. — Godba za ples. — KÖNIGSBERG 16.30: Koncert lahke glasbe. — 19.30: Koncert vojaške godbe. — 21.10: Program iz Berlina. — MÜNCHEN 16.30: Orkestralni koncert iz Wiesbadena. — 20: Operni večer. — 23.10: Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.45: Koncert balne glasbe. — 19.25: Lahka godba orkestra. — Ciganska godba. — RIM 17: Koncert komorne glasbe. — 20.40: Mešan glasbeni program. — Jazz band.

SOKOL

Sokol pri D. M. v Polju je imel 4. t. m. svoj občni zbor. Starosta br. Inz. Reš je s pripranimi sokolskim pozdravom otvoril skupščino. S posebnim veseljem in zadovoljstvom je omenjal izredno mnogobrojno članstvo, pozdravil še posebej zastopnika župe br. Krapeša, ter poslal sokolski pozdrav starejšini SKJ prestolonasledniku kraljeviču Petru. Poročila posameznih funkcionarjev so bila vsestransko dovršena. Brat tajnik Ing. Kokali, je poročal izrčno o delovanju društva v preteklem letu. Omajal je vse najvažnejše dogodke, ki so pokazali, da stoji Sokol »Poljec« na res visoki stopnji napredka. V prvi vrsti je to zasluga odlično delavne uprave, ki se je zavedala vedno in ob pravi priliki svojih velikih dolžnosti, za kar mu gre najlepša sokolska zahvala v polni meri. Poročila načelnika br. Trošta Franca je pokazala kako vsestranski napredek je dosegla smotrna gojitelj telovadbe, kako so se močno razširile vrste pridnih, vztrajnih in dobrih telovadcev. Veliko delo v telovadnici naj bode bratu načelniku v zadovoljenje za njegov trud za njegovo pošteno delo, ki je slonel skoraj po vsej večini na ramah prosvetarja brata načelnika in njegovih odličnih sokolskih sovrstnikov, je povodom društvenih prireditelj, iger, nastopov, izletov in predavanj — razvilo svoj obširen program. Društvo je v tem pogledu doseglo krasne uspehe, ter si gnotno tako opomoglo, da bo v najkrajšem času poravnani stari dolg. V vztrajnim delom bo v najkrajšem času možno razširiti telovadnico, ter na ta način uveljaviti svoj program. Blagajniško poročilo brata Tolmajnarja je pokazalo, da je društvo, ako ravno ima še precej denarnih obveznosti — z vztrajnim delom ljudi to največje oviro že premagalo. Zastopnik župe br. Krapeš »priznaše« društvu bratske župne pozdrave. Častila Sokolu »Poljec« na tako lepem uspehih, bodisi v tehničnem, kakor tudi v materialnem pogledu. Veseli ga posebno dejstvo, da bo mogoč župi poročati o tako lepem uspehih, o tako vsestranskem dovršenem delu Sokola »Poljec«. Sledila je nato za pobuditev župe soglasno izvoljena društvena uprava za leto 1931: starosta: br. Reš Herma — postarosta: br. Kuhar Janko, tajnik: br. Kokalj Zdenko, načelnik: br. Trošt Franc, načelnica: sestra Kuhar Bell, prosvetar: br. Trošt Franc, gospodar: br. Reš Ciril, knjižničar: brat Gantar Ivan, matrikar, poročevalec: br. Mihelič Viktor, odborniki: br. Tomšič Franc, br. Rode Franc, sestra Reš Albina, namestnik: br. Ovičnik Henrik, revizijski odbor: br. Resman Josip, Tolmajnar Albin, Grad Franc, narodno obrambni odsek: br. Vilfan Hinko. Vzpodbujajoč ponovno vse članstvo na vztrajno krepko delo, ter na svidenje na dan razviti društvenega prapora, dne 5. julija 1931 je zaključil br. starosta krasno uspehi občni zbor.

Sokol v Domžalah je na glavni skupščini 6. januarja t. l. podal jako točne in pomembne vesti o svojem delu. Starosta br. Selina Egidij je pozdravil 59 zborovalcev, med njimi župnega delegata br. dr. Kandraja in bivšega starosta br. Petrovca Toma. Omenil je, da je društvo pred 25 leti imelo svoj ustanovni občni zbor, z zakonom o SKJ pa da je Sokolstvo dobilo to, kar je bilo potrebno. Društvo šteje 119 članov ali 176 celokupne družine. Na raznih izletih, proslavah, prireditvah je sodelovalo v minulnem letu 22 krat, najštevilneje v Ljubljani in Beogradu, kamor je poslalo 30% vsega članstva. Seveda je k temu pripomogel društveni starosta br. Selina E. Tehnično vodstvo je pod načelnikom br. Vidmarja Fr., ki s prednjačkim zborom dosega lepe uspehe; to je pokazala župna tekma, Beograd, društvena tekina in telovadna akademija I. dec. Prosvetar br. Seršen Josip ni zadovoljen z odrom, zato bi rad ca. 38.000 Din za preuredbo. Igre z dvema spremembama so nemogoče ker ni kulisa. Zato tudi veselja in zanimanja ni. Navaja važne proslave državnih praznikov in znamenitih mož našega in češkoslovaškega naroda, omenja 43 nagovorov telovadcem in da je izposodila knjižnico 150 knjig. Važno in točno poročilo v društvenem gospodarskem stanju je podala reviziorka sestra Kremser Kušlina, blagajnik Durjaja Karel je podal poročilo o stanju blagajnice, društveni tajnik br. Stenovac Ivan pa prezlel o splošnem stanju društva. Župni delegat dr. Kandra je po razpravi govoril o nalogah in dolžnostih posameznika in društva ter bodril k pomnoževanju naših vrst in pridobivanju članov v ljubezno in dobroto. Pohvalil je društvene delavce v odobro, v telovadnici in na prireditvah. Na to so se vršili predlogi za malo spremembo v upravi društva. Skupščina je razpravljala in završila v pravi disciplini, redu in bratstvu. J. S.

Glavno skupščino Sokola v Sodražici pri Ribnici je otvoril br. Josip Oberstar, ki je že nad dvajset let starosta društva. Prvič je pozdravil v novi dvorani članstvo in vse navzoče, posebno župnega delegata br. Rusa. V lepem govoru je podal pregled delovanja našega društva, od ustanovitve pa do vstopa v močne vrste SKJ. Spomnil se je pok. br. podstaroste Alojzija Gnidie in pok. sestre Veselove. Navzoči so molče počastili njiju spomin. Nato je župni delegat br. Rus izročil pozdrave župe in spodbujal članstvo k še vztrajnejšemu delu in za izlet v Prago. Iz tajniškega poročila br. V. Drobniča je razvidno, da šteje društvo 88 članov, 26 narasčajnikov (ie) in 52 dece. Odbor je imel 1 svečano, 2 žalni in 9 rednih sej. Ustanovil se je tudi odsek Sokola na Vel. Poljanah, ki šteje skupno 40 članov in članice Blagajniško poročilo navaja 7.414,75 Din dohodkov in 6.387,75 stroškov. Prometa je bilo 19.141,95 Din, kjer je vračunan tudi vložen depozar Sledili sta še poročila br. načelnika Fajdige Franca in br. prosvetarja Jožeta Ivanca, ki sta bili tudi soglasno sprejeti. Po lepim in navdušenih zaključnih besedah br. staroste, ki je naglašal pomen in korist sokolske vzgoje je bilo zborovanje zaključeno.

Glavna skupščina Sokola v Konjicah se je vršila 8. t. m. v Narodnem domu. Prisotnih je bilo od 106 članov 61. Skupščino, ki se je udeležil tudi br. sreski načelnik Trstenjak je vodil starejšina br. Prorazil Vaclav. Poročila funkcionarjev navajajo, da je bilo delovanje društva v preteklem letu, živahno. Članstvo je naraslo od 85 na 106. Skupno število prupadnikov je znašalo konec leta 242. Društvo je sodelovalo na 7 telovadnih prireditvah; kulturno-prosvetnih in zabavnih prireditvah je bilo 11. Knjižnica šteje 994 knjig, prečitalo se je 662 knjig, bralec je bilo 2624 in to po veliki večini kmečkemu stanu iz konjiške okolice. Društvo ima svoj lastni orkester, pevski zbor, lutkovno gledališče, osnuje se tamburaški zbor. Denarni promet je znašal 100.886 Din, prejemkov je bilo 50.213 Din izdatkov 49.873 Din. aktivna društva znašajo 71.382 Din. Članarina znaša za prihodnje leto kakor doslej 2 Din mesečno. Po prečitaniu Savezne poslanice, se je sklepalo o predlogu za novo društveno upravo. Predlagana je po večini dosedanja društvena uprava, za starišino društva je predlagan župni upravi br. dr. Mejak, podstaršina br. Vaclav Prorazil. Čim bo župa imenovala predlagano društveno upravo, bo ista predvsem načela vprašanje stave Sokolskega doma, ki je vitalnega pomena za uspešen razvoj Sokolstva v našem kraju, v katerem se sokolskemu pokretu še vedno delajo večje težave.

Sokolsko društvo v Petrovčah je priredilo dobro uspehi Silvestrov večer v Vodnikovi dvorani z veseligo in telovadnimi točkami in učinkujočo alegorijo o polnoči, zamisel načelnika br. Pečarja. Mnogo časa in truda je žrtvoval za prireditve prosvetar br. Godiel, ki je sloh očivil s predavanji prosvetno delo v društvu. Zlasti je omenil njegovo predavanje o naši kraljevi dinastiji in posebej o našem kralju, ki je privabilo na kraljev rojstni dan mnogo poslušalcev, med katerimi je bil tudi zastopnik občine. Zeleti pa je, da se v bodoče ude-

lež naših predavanj in posebno prireditve vsaj zastopniki društev, katerim na ljubo mora Sokol prenehati za nekaj dni z vajami v dvorani. Sokolska knjižnica je bila otvorena v nedeljo 4. t. m. Knjižničar bo razdeljeval knjige vsako nedeljo po maši. Izposojevalce, ki so si že pred leti izposodili knjige, pozivamo, da jih čimprej vrnejo. Sokol v Poljčanah. Prvo sokolsko društveno upravo je te dni imenovala župa, in sicer: starosta učitelj Ivan Kovič, podstarosta zdravnik dr. A. Hronowsky, nač. učitelj Alojzij Zivko, načelnica učiteljica Mira Požogova, prosvetar, žel. uradnik Fr. Heric; odborniki odnosno namestniki pa so: br. Kozjek, Gašparič, Krašovic, Perše, Petrovič, Zeilhofer, Šerbec, Ritonja, Belcer, B. Kovič, Solar, Vodenik, Conč, Deutschmann, Detiček, Rancinger, Vovšek in Zivko. Revizorji so: br. Krajnc, Knez, Medved in Sina.

Dopisi

RACE Sicer že govori staro in mlado, da bo uprizoril rački Sokol v nedeljo 18. t. m. veseligo »Trije tički«, toda mi kljub temu še enkrat vabimo vsa bratska društva, da se udeležijo v kolikor mogoče velikem številu. Za smeh je preskrbljeno, kajti trije tički so res pravi tički tudi v naši vasi.

PILSTANJ. Smrtna kosa je pretekli teden pobrala gđe Matildo Bertholdovo, stro brivke tukajšnje učiteljice Kristinke, ki je pa že pred leti preminula in jo ima v najlepšem spominu učitelstvo našega okraja in vse okoliško ljudstvo, zlasti pa njeni učenci. Pokojni Matildi, ki je živela zadnja leta v vsej skromnosti in stalno boleha, naj bo zemlja lahka. — »Pogodba« igra polna smeha in veselja, nas bo, kakor čujemo, na letošnji pustni nedeljo razvedrila. Privravnimo to domači tesarji.

PETROVČE. Restavracijo pri železniški postaji je kupil tukajšnji trgovec in posestnik g. Vodenik od g. Antona Turka, ki se je preselil v St. Peter v Sav. dol., kjer bo izvrševal mesarsko obrt. G. Vodenik namerava pomladi poslopje prezidati in urediti več tuiskih sob. Nujno potrebna bi bila javna razsvetljava med restavracijo in Terzanovo hišo, ki jo pogrešajo tako domačini kakor izletniki na potu iz vasi k večernim vlakom.

PETROVČE. Podružnica SVD v Petrovčah je imela svoj občni zbor v nedeljo pred Božičem. V sled ustanovitve kmetijske podružnice in vsled vesti o nameravani združitvi kmetijskih strokovnih listov v skupno glasilo je bila udeležba piela, tem živahnejša pa je bila razprava o krajevem sadnem izboru in o zatiranju sadnih škodljivcev, o katerih je iz lastnih izkušenj vedel mnogo povedati društveni predsednik.

Iz službenih objav

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini tvornice zamaškov »VEHA« d. z. o. z. v Ljubljani, Gosposvetska c. 8, registrirane pod firmo »tvornica zamaškov »VEHA« d. z. o. z. v Logatcu« Poravnalni sodnik dr. Gašo Stojković, poravnalni upravitelj dr. Jože Azman, odvetnik v Ljubljani: narok za sklepanje poravnave pri delnem sodišču soba 140 dne 10. februarja ob 10., rok za oglasitev do 5. februarja.

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini trgovca Antona Stegmüllerja v Muti. Poravnalni sodnik Ivan Čerček, poravnalni upravitelj dr. Ivan Winterhalter, odvetnik v Marenbergu. Narok za sklepanje poravnave pri okrožnem sodišču v Mariboru 16. febr. ob 9. dop. Rok za oglasitev do 12. febr. pri okrajnem sodišču v Marenbergu.

Knjigovodja-bilancist

absolutno samostojen, z mnogoletno ekspertno, bančno in tovarniško prakso, več angleščine, francoščine italijansčine, nemščine, srbohrvaščine in slovenščine želi premeniti mesto. Zahtevki zmerni. Dopisi na Aloma Company pod »Inicijativa 606«.

Slaba drža telesa

ki škoduje zdravju in jemlje otroku veselje do vsega, odpravi s patentirano **Stoa Correktor** iznajdbo izkušnega ortopeda dr. Nyropa. Dihanje in krvni obtok se uravnata, mišice se okrepi. Obrnite se v zavezi na bandažo ortopedično delavnico **R. AHČIN, Ljubljana, Poljanska 31.**

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini tvrdke »Stavbeno podjetje Accetto in drugovi d. z. o. z. v Mariboru«. Poravnalni sodnik dr. France Kovča, poravnalni upravitelj odvetnik dr. Miloš Vavnik. Narok za sklepanje poravnave pri okrožnem sodišču v Mariboru, soba 84, dne 16. febr. ob 9. dop. Rok za oglasitev do 10. febr.

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini Jožeta Pollika, trgovca v Dolnji Lendavi, registriranega pod firmo Lazar Pollak v Dolnji Lendavi. Poravnalni sodnik dr. Friderik Fabijani, poravnalni upravitelj odvetnik dr. Ferdo Černe. Narok za sklepanje poravnave pri okrožnem sodišču v Mariboru dne 16. febr. ob 9. dop. Rok za oglasitev do 10. febr. pri okrajnem sodišču v Dolnji Lendavi.

Uprava banovinske ženske bolnice razpisuje II. javno pisмено ofertno licitacijo na dan 24. t. m. ob 11. v pisarni uprave banovinske ženske bolnice v Ljubljani, Stara pot št. 3, za dobavo in montažo kompletno vzidane sterilizacijske naprave in za dobavo opreme za operacijske prostore. Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje I. pisμένο ofertalno licitacijo za prevzem in izvršitev centralne kurjave v novi carinarnici v Ljubljani, za kar je bila odobrena revidirana proračunska vsota 269.913 Din.

Tvrška »Ljudetv Marx, tovarna lakov d. d. Domžale s sedežem v Ljubljani« je imela 9. decembra redni občni zbor, na katerem je bil odobren bilančni račun ter račun o dobičku in izgubi.

Z Bleda

bl— Občuten mraz je pritiskal zadnje dni po Gorenjskem. Na Bledu in v okolici je bilo 10. t. m. —11 stop C. bl— Dar. Posojilnica za Bled in okolico je podarila agilnemu olepsevalemu društvu »Zarja« na Rečici 100 Din. Društvo izreka posojilnici za velkodušni dar iskreno zahvalo. bl— Obnovljeni obrat. Parna žaga Mulej na Rečici, ki je zaradi lesne krize več tednov počivala, je začela 7. t. m. zopet s polnim obratom. bl— Osuševanje močvirnatih blat za Fedgarjo bi mnogo pripomoglo k odpravi nedežnih komarjev, ki se pojavljajo vsako leto v večjem številu.

bl— Električna razsvetljava v podzemski jami pod Babjino zobom bi bila zelo umestna in potrebna. Jama bi z razsvetlavo mnogo pridobila na krasoti in tudi njen obisk bi se povečal. Seveda bi bilo treba urediti in razširiti tudi pot, ki vodi k jami.

Za izvoziško trgovino sprejemno uradnika (co)

v notranjosti Srbije, 90 km od Beograda, s znanjem srbskega in nemškega jezika, knjigovodstva prostega in korespondence. — Plačo navesti. Nastop 1. februarja. Oferte na Jugosl. Rudolf Moosa s. d., Beograd, poš. pret. 409 pod šifro 304. 2043

POHIŠTVO

SPALNICE iz trdega in mehkega lesa kakor tudi drugo pohištvo za opremo stanovanj Vam nudijo po najnižjih konkurenčnih cenah

MATIJA ANDLOVIC, strojno mizarstvo, Koinenskega ul. 34, Ljubljana. Vabim na ogled brezobvezno. 89

Proti proviziji sprejem

potnika

za Kranjsko, ki že potuje in je dobro upeljan pri trgovcih z mešanim blagom. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Kartenkönig«. 2021

Zastave

s ali brez grba, čisto volnene, garantirane barve, v lepi izdelavi izdeluje in razpošilja: **JOSIP WINKLER, Subotica,** poštni predajalca 484. Ilustrovani cenik brezplačno. 82

Brez posebnega naznanila

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Potrji globoke žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oče, brat, stric, zet in svak, gospod

LEO KRAL

koncesionirani zobotehnik

dne 13. t. m. po daljšem trpljenju boguvdano preminul.

Pogreb blagopokojnega bo v četrtek dne 15. januarja 1931 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Smartinska cesta 20, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 13. januarja 1931.

Zalujoči ostali.

Mlad jurist

iz dobre familije, prost vojaščine, dobi na deželi začetno nameščenje kot korespondent v državnem, nemškem in francoskem jeziku.

Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Korespondent«. 2026

Katera tovarna bi mi dobavila

Otročje, damske in moške čevlje

navadne in boljše po izjemnih cenah. Plačilo proti jamstvu. Ponudbe na oglas. odd. »Jutra« pod »Eksport«. 1949

